

រាជរដ្ឋាភិបាលកម្ពុជា

គណៈកម្មាធិការរាជធានីភ្នំពេញ សង្កាត់

សេចក្តីណែនាំសំរាប់

ការបណ្តុះបណ្តាលរំលឹកឡើងវិញស្តីពី

ប្រព័ន្ធគ្រប់គ្រងហិរញ្ញវត្ថុធុរ្យ សង្កាត់

មាតិកាអត្ថបទ

អារម្ភកថា

មេរៀនទី១ : ទិន្នភាពទូទៅនៃការគ្រប់គ្រងហិរញ្ញវត្ថុឃុំ សង្កាត់

១.១. សេចក្តីផ្តើម	១
១.២. ប្រភពចំណូលឃុំ សង្កាត់	២
១.៣. មូលនិធិឃុំ សង្កាត់	៣
១.៤. ថវិកាឃុំ សង្កាត់	៥
១.៥. ប្រព័ន្ធទូទាត់ និងគណនេយ្យឃុំ សង្កាត់	៨
១.៦. របាយការណ៍ហិរញ្ញវត្ថុឃុំ សង្កាត់	១០
១.៧. លទ្ធកម្មឃុំ សង្កាត់	១០

មេរៀនទី២ : ថវិកាឃុំ សង្កាត់

២.១. ទម្រង់ថវិកាឃុំ សង្កាត់	១៤
២.២. នីតិវិធីរៀបចំគំរោងថវិកាឃុំ សង្កាត់	២៣
២.៣. ការកែតម្រូវថវិកា លំហាត់អនុវត្តន៍	២៥ ២៧

មេរៀនទី៣ : ប្រព័ន្ធទូទាត់ និងគណនេយ្យឃុំ សង្កាត់

៣.១. ខួបនៃការចំណាយ	២៩
៣.២. នីតិវិធីនៃការទូទាត់	៣២
៣.៣. នីតិវិធីគណនេយ្យ លំហាត់អនុវត្តន៍	៣៦ ៤០

មេរៀនទី៤ : របាយការណ៍ហិរញ្ញវត្ថុ និងការបិទបញ្ជីថវិកា

៤.១. របាយការណ៍ហិរញ្ញវត្ថុ	៤៤
៤.២. ការបិទបញ្ជីថវិកា	៤៧

មេរៀនទី៥ : តម្លាភាព និងគណនេយ្យ

៥.១. តម្លាភាព	៥២
៥.២. គណនេយ្យភាព	៥២
៥.៣. ការត្រួតពិនិត្យផ្ទៃក្នុង	៥៣
៥.៤. សវនកម្មឯករាជ្យ	៥៥

ឧបសម្ព័ន្ធទី១ : ទំរង់នានានៃរបាយការណ៍ហិរញ្ញវត្ថុ ៥៧

អារម្ភកថា

នៅចុងខែមិនា ឆ្នាំ២០០២ សមាជិកក្រុមប្រឹក្សាឃុំ សង្កាត់ប្រមាណជាង ១១.០០០នាក់ និង ស្មៀនឃុំ សង្កាត់ប្រមាណ ១.៦២១នាក់ បានចូលកាន់តំណែងរបស់ខ្លួន ។ ដើម្បីអោយពួកគេ អាចបំពេញ មុខងារទៅតាមភារកិច្ចរបស់ខ្លួនអោយបានល្អប្រសើរ ប្រកបដោយប្រសិទ្ធិភាពខ្ពស់នោះ ការកសាង និង ពង្រឹងសមត្ថភាព គឺជាអាទិភាពចំបងបំផុតដែលត្រូវធ្វើ ដើម្បីសំរេចបាននូវទិសដៅដែលបានលើកឡើង ក្នុងច្បាប់ស្តីពី “ការគ្រប់គ្រងរដ្ឋបាលឃុំ សង្កាត់” ។

យុទ្ធសាស្ត្ររបស់រាជរដ្ឋាភិបាលកម្ពុជា ក្នុងការអនុវត្តន៍គោលនយោបាយវិមជ្ឈការ បានយកចិត្តទុក ដាក់យ៉ាងខ្លាំង ទៅលើការកសាងសមត្ថភាព ។ គណៈកម្មាធិការជាតិគាំទ្រឃុំ សង្កាត់ ជាអ្នកទទួលខុស ត្រូវទូទៅក្នុងការបង្កើត និងអនុវត្តផែនការកសាងសមត្ថភាពនេះ ។

កាលពីខែមិនា ឆ្នាំ២០០២ ក្រុមប្រឹក្សា និងស្មៀនឃុំ សង្កាត់ បានទទួលការបណ្តុះបណ្តាលអំពី “ប្រព័ន្ធគ្រប់គ្រងហិរញ្ញវត្ថុឃុំ សង្កាត់” ម្តងរួចមកហើយ ។ ឆ្លងតាមការអនុវត្តជាក់ស្តែងក្នុងរយៈពេល ជិតមួយឆ្នាំកន្លងមកនេះ ឃើញថាសមត្ថភាពរបស់ក្រុមប្រឹក្សាឃុំ សង្កាត់នៅមានកំរិតនៅឡើយ ។ លើសពីនេះទៀត សេចក្តីណែនាំ និងប្រកាសមួយចំនួនទើបតែចេញថ្មីៗ ឬចេញយូរហើយតែមិនមាន ខ្លឹមសារគ្រប់គ្រាន់សំរាប់យកទៅអនុវត្តនៅមូលដ្ឋានបាន។ ផ្តើមចេញពីបញ្ហានេះ វគ្គបណ្តុះបណ្តាលរំលឹក ឡើងវិញអំពី ប្រព័ន្ធគ្រប់គ្រងហិរញ្ញវត្ថុឃុំ សង្កាត់ ត្រូវបានរៀបចំធ្វើឡើងក្នុងគោលបំណងធំៗ ២យ៉ាងគឺ :

- ១. បំប៉នសមត្ថភាពបន្ថែមអោយដល់ក្រុមប្រឹក្សាឃុំ សង្កាត់ ដើម្បីជំរុញការអនុវត្តប្រព័ន្ធគ្រប់គ្រង ហិរញ្ញវត្ថុឃុំ សង្កាត់ អោយកាន់តែមានប្រសិទ្ធភាព តម្លាភាព និងគណនេយ្យភាព ។
- ២. រួមចំណែកក្នុងការធ្វើអោយមានអភិបាលកិច្ចល្អ និងប្រជាធិបតេយ្យនៅមូលដ្ឋាន ដើម្បីលើកស្ទួយ គោលនយោបាយវិមជ្ឈការនៅកម្ពុជាអោយកាន់តែប្រសើរឡើង។

ឯកសារមេរៀននេះ ត្រូវបានរៀបចំតាក់តែងឡើង ឆ្លងតាមការពិភាក្សាយ៉ាងផុលផុសពីភាគីពាក់ព័ន្ធ សំខាន់ៗដូចជាក្រុមការងារនៃក្រសួងមហាផ្ទៃ ក្រសួងសេដ្ឋកិច្ចនិងហិរញ្ញវត្ថុ រតនាគារជាតិ ទីប្រឹក្សាភាព ជាដៃគូរដើម្បីអភិបាលកិច្ចមូលដ្ឋាន និងការិយាល័យបណ្តុះបណ្តាល អគ្គលេខាធិការគណៈកម្មាធិការដឹកនាំ ការងារនៃកម្មវិធីសិលា ដោយផ្អែកតាមខ្លឹមសារច្បាប់ ប្រកាសណែនាំ និងបទពិសោធន៍នៃការអនុវត្ត ជាក់ស្តែង ដែលប្រមូលបាន ។

មេរៀនទី១

ទិដ្ឋភាពទូទៅនៃការគ្រប់គ្រងហិរញ្ញវត្ថុឃុំ សង្កាត់

១.១. សេចក្តីផ្តើម

យោងតាមច្បាប់ស្តីពីការគ្រប់គ្រងរដ្ឋបាលឃុំ សង្កាត់ ជំពូកទី៧ ស្តីពីហិរញ្ញវត្ថុឃុំ សង្កាត់បានចែងថា ឃុំ សង្កាត់មានធនធានហិរញ្ញវត្ថុ ថវិកា និងទ្រព្យសម្បត្តិផ្ទាល់ ឃុំ សង្កាត់មានសិទ្ធិទទួលចំណូលផ្ទាល់ដែលបានមកពីចំណូលសារពើពន្ធចំណូលមិនមែនសារពើពន្ធ និងកំរៃសេវាផ្សេងៗ ឃុំ សង្កាត់មានសិទ្ធិទទួលបាននូវធនធានវិភាជន៍ពីចំណូលរដ្ឋ សំរាប់ថវិការបស់ខ្លួន ឃុំ សង្កាត់មានសិទ្ធិទទួលបាននូវប្រាក់កំរៃចំពោះការអនុវត្តតួនាទីជាភ្នាក់ងារតំណាងរដ្ឋ ។

- ☞ ដូច្នេះ ឃុំ សង្កាត់ ត្រូវទទួលខុសត្រូវចំពោះការគ្រប់គ្រងធនធានហិរញ្ញវត្ថុ ថវិកា និងទ្រព្យសម្បត្តិទាំងនេះយ៉ាងហ្មត់ចត់ ដើម្បីធានាថាការប្រើប្រាស់ធនធានរបស់ឃុំ សង្កាត់ប្រកបដោយតម្លាភាព សន្សំសំចៃ និងមានប្រសិទ្ធភាពខ្ពស់ ។
- ☞ ដើម្បីអោយក្រុមប្រឹក្សាឃុំ សង្កាត់មានលទ្ធភាព និងសមត្ថភាពគ្រប់គ្រងធនធានហិរញ្ញវត្ថុទាំងនេះ អោយបានសមស្រប គណៈកម្មាធិការជាតិគាំទ្រឃុំ សង្កាត់ បានរៀបចំ និងធ្វើការបណ្តុះបណ្តាលក្រុមប្រឹក្សាឃុំ សង្កាត់ អំពីប្រព័ន្ធគ្រប់គ្រងហិរញ្ញវត្ថុឃុំ សង្កាត់ នាខែមេសា ឆ្នាំ២០០២ ។ តែទោះជាយ៉ាងណាក៏ដោយក៏ការអនុវត្តជាក់ ស្តែងរបស់ក្រុមប្រឹក្សាឃុំ សង្កាត់ លើការគ្រប់គ្រងហិរញ្ញវត្ថុនេះ ជួបប្រទះបញ្ហាលំបាកមួយចំនួន ដែលតម្រូវអោយមានការបណ្តុះបណ្តាលរំលឹកឡើងវិញ អំពីប្រព័ន្ធនេះដល់ឃុំ សង្កាត់ ជាពិសេសដល់សមាជិកក្រុមប្រឹក្សាឃុំ សង្កាត់ ដែលមានតួនាទីពាក់ព័ន្ធនឹងកិច្ចការនេះដោយផ្ទាល់ ។
- ☞ មេរៀននេះ នឹងធ្វើការរំលឹកឡើងវិញអំពីទិដ្ឋភាពទូទៅនៃប្រព័ន្ធគ្រប់គ្រងហិរញ្ញវត្ថុឃុំ សង្កាត់ ដើម្បីបង្កើនចំណេះដឹងដល់ឃុំ សង្កាត់ និងកែលម្អលើការគ្រប់គ្រងហិរញ្ញវត្ថុរបស់ខ្លួន អោយបានកាន់តែល្អប្រសើរឡើង ។ ក្នុងមេរៀននេះ នឹងរំលឹកត្រួសៗឡើងវិញអំពី : ប្រភពចំណូលរបស់ឃុំសង្កាត់ មូលនិធិឃុំសង្កាត់ ថវិកាឃុំសង្កាត់ ប្រព័ន្ធទូទាត់និងគណនេយ្យឃុំសង្កាត់ ការងារលទ្ធកម្មឃុំសង្កាត់ និងប្រព័ន្ធរាយការណ៍ហិរញ្ញវត្ថុឃុំសង្កាត់ ។ នៅក្នុងមេរៀនបន្ទាប់ នឹងរៀបរាប់លម្អិតព្រមទាំងផ្តល់ឧទាហរណ៍ និងលំហាត់អនុវត្តជាក់ស្តែង បន្ថែមលើខ្លឹមសារ នៃផ្នែកនីមួយៗក្នុងមេរៀននេះ ។

១.២. ប្រភពចំណូលឃុំ សង្កាត់

ប្រភពចំណូលឃុំ សង្កាត់ សំខាន់ៗមាន៣ គឺ :

- ១). ចំណូលផ្ទាល់
- ២). ចំណូលពីមូលនិធិឃុំ សង្កាត់
- ៣). ចំណូលពីការអនុវត្តមុខងារជាភ្នាក់ងារ

១). ចំណូលផ្ទាល់ :

- ឃុំ សង្កាត់ មានសិទ្ធិក្នុងការប្រមូល ចំណូលផ្ទាល់ ដែលបានមកពីចំណូលសារពើពន្ធ និងចំណូលមិនមែនសារពើពន្ធ និងកំរៃសេវាផ្សេងៗ ។
- ប្រភេទ កំរិត និងរបៀបនៃការប្រមូលចំណូលផ្ទាល់នេះ នឹងត្រូវកំណត់ ក្នុងច្បាប់ដោយឡែក ។ បច្ចុប្បន្ននេះឃុំ សង្កាត់ មិនអាចអនុវត្តការប្រមូលចំណូលផ្ទាល់នេះបានឡើយ ដោយហេតុថា មិនទាន់មានច្បាប់ស្តីពីការប្រមូលចំណូលនេះ ។

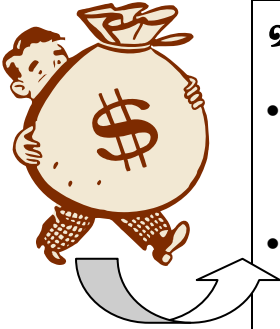
២). ចំណូលពីមូលនិធិឃុំ សង្កាត់ :

- ចំណូលពីមូលនិធិឃុំសង្កាត់ គឺជាចំណូលដែលបានមកពីការផ្ទេរពីមូលនិធិឃុំសង្កាត់ អោយទៅឃុំសង្កាត់នីមួយៗ ដែលក្នុងនោះរួមមានចំណែកសំរាប់ចំណាយផ្នែករដ្ឋបាល និងចំណាយសំរាប់ផ្នែកអភិវឌ្ឍន៍ឃុំ សង្កាត់ ។

៣). ចំណូលពីការអនុវត្តមុខងារជាភ្នាក់ងារ :

- ចំណូលមុខងារជាភ្នាក់ងារ គឺជាចំណូលដែលបានមកពីការបំពេញភារកិច្ចដោយឃុំ សង្កាត់ជំនួសមុខអោយរដ្ឋ ដែលរដ្ឋាភិបាល ឬក្រសួង ស្ថាប័នណាមួយរបស់រាជរដ្ឋាភិបាលប្រគល់អោយអនុវត្ត ។ មុខងារនេះហៅមុខងារជាភ្នាក់ងារ ។

១.៣. មូលនិធិឃុំ សង្កាត់

១.៣.១. គោលបំណង

- ធ្វើអោយឃុំ សង្កាត់ អាចរ៉ាប់រងការទទួលខុសត្រូវជាទូទៅលើការងាររដ្ឋបាល មូលដ្ឋាន និងជំរុញកិច្ចអភិវឌ្ឍន៍មូលដ្ឋាន ។
- កាត់បន្ថយភាពខុសគ្នាអំពីសក្តានុពល ក្នុងការប្រមូលចំណូលផ្ទាល់រវាងឃុំ សង្កាត់ នានា ដោយសារស្ថានភាពអាចនឹងផ្សេងគ្នា លើលក្ខខណ្ឌភូមិសាស្ត្រ សេដ្ឋកិច្ច សង្គម និងប្រជាសាស្ត្រ ។
- ជួយលើកទឹកចិត្តដល់ការកសាងសមត្ថភាព សំរាប់ការងារអភិបាលកិច្ចល្អរបស់ ក្រុមប្រឹក្សាឃុំសង្កាត់ ។

១.៣.២. សមាសភាគរបស់មូលនិធិឃុំ សង្កាត់

ធនធានសរុបនៃមូលនិធិ ត្រូវបានបែងចែកជាពីរសមាសភាគ :

- សមាសភាគរដ្ឋបាលទូទៅ
- សមាសភាគអភិវឌ្ឍន៍មូលដ្ឋាន

☞ **ការចំណាយរដ្ឋបាលទូទៅ** គឺជាការចំណាយប្រតិបត្តិការ និងវិនិយោគដោយរដ្ឋបាលឃុំ សង្កាត់ ក្នុង ការអនុវត្តភារកិច្ចរដ្ឋបាលទូទៅរបស់ខ្លួន ។

☞ **ការចំណាយអភិវឌ្ឍន៍** គឺជាការចំណាយប្រតិបត្តិការ និងចំណាយវិនិយោគដោយរដ្ឋបាលឃុំ សង្កាត់ សំរាប់ អភិវឌ្ឍន៍ហេដ្ឋារចនាសម្ព័ន្ធនៅមូលដ្ឋាន (លើកលែងមធ្យោបាយសំភារៈរដ្ឋបាល) និងការផ្តល់សេវា សេដ្ឋកិច្ច សង្គមនៅឃុំ សង្កាត់ (លើកលែងរដ្ឋបាល) ។

☞ ការប្រើប្រាស់មូលនិធិសំរាប់ការចំណាយនៅក្នុងសមាសភាគទាំងនេះ ត្រូវតែកំណត់នៅក្នុងគំរោងថវិកា ប្រចាំឆ្នាំរបស់ឃុំ សង្កាត់ ។

១.៣.៣. ដំណើរការនៃការផ្ទេរមូលនិធិឃុំ សង្កាត់

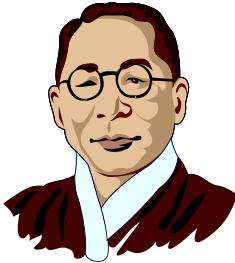
ក). មេឃុំ ចៅសង្កាត់ :

ដើម្បីទទួលបានការផ្ទេរ ក្រុមប្រឹក្សាឃុំ សង្កាត់ត្រូវបញ្ជាក់ថាខ្លួនបាន :

- អនុវត្តតាមវិធីចូលរួមក្នុងដំណើរការធ្វើផែនការថវិកា និងការងារប្រតិបត្តិ ។
- បំពេញរបាយការណ៍ហិរញ្ញវត្ថុ ស្តីពីការអនុវត្តថវិកា និងផែនការអភិវឌ្ឍន៍របស់ខ្លួន ។
- ប្រមូលទុនចូលរួមរបស់មូលដ្ឋានព្រមទាំងធនធានដទៃទៀតរបស់មូលដ្ឋាន ដើម្បីបំពេញបន្ថែម លើការផ្ទេរពីមូលនិធិនៃសមាសភាគអភិវឌ្ឍន៍មូលដ្ឋាន ។

ខ). អភិបាលខេត្ត ក្រុង :

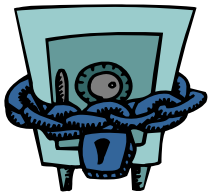
ក្រោយពីបានទទួលសំណើស្នើសុំផ្ទេរមូលនិធិនេះពីឃុំ សង្កាត់ អភិបាលខេត្តក្រុង ត្រូវ :

- ផ្ទៀងផ្ទាត់មើលលក្ខខណ្ឌទាំងឡាយដើម្បីទទួលបានធនធានមូលនិធិ ឃុំ សង្កាត់
- ផ្តល់អនុសាសន៍ទៅក្រសួងមហាផ្ទៃលើការបំពេញបានសព្វគ្រប់នៃការផ្ទេរធនធាន

គ). ថ្នាក់ជាតិ :

➤ ក្រសួងមហាផ្ទៃត្រូវ រៀបចំ និងចេញផ្ទេរភារៈចំណាយទៅរតនាគារជាតិ ក្រោយពីបានទទួលអនុសាសន៍ពីអភិបាលខេត្តក្រុង ។

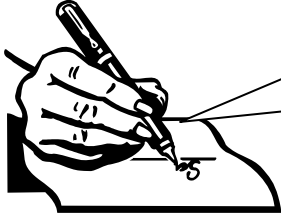
➤ រតនាគារជាតិ ធ្វើការផ្ទេរមូលនិធិទៅគណនីឃុំ សង្កាត់នៅក្នុងរតនាគារខេត្ត ក្រុង យោងទៅតាមសំណើផ្ទេរភារៈចំណាយរបស់ក្រសួងមហាផ្ទៃ ។

១.៣.៤. នីតិវិធីនៃការផ្ទេរមូលនិធិឃុំ សង្កាត់

ការផ្ទេរមូលនិធិឃុំសង្កាត់អោយទៅឃុំ សង្កាត់នីមួយៗប្រចាំឆ្នាំ ត្រូវធ្វើឡើងជាបីលើក :

- ការផ្ទេរលើកទី១ គឺ៥០% (ហាសិបភាគរយ) នៃចំនួនផ្ទេរសរុបអោយបានមុនថ្ងៃទី០១ ខែមីនា ។
- ការផ្ទេរលើកទី២ គឺ៣០% (សាមសិបភាគរយ) នៃចំនួនផ្ទេរសរុបអោយបានមុនថ្ងៃទី០១ ខែមិថុនា ។
- ការផ្ទេរលើកទី៣ គឺចំនួននៅសល់២០% (ម្ភៃភាគរយ) ត្រូវផ្ទេរអោយបានមុនថ្ងៃទី០១ ខែកញ្ញា ។

១.៤. ថវិកាឃុំ សង្កាត់

ថវិកា គឺជាលិខិតគតិយុត្តិ ដែលក្រុមប្រឹក្សាឃុំ សង្កាត់ មានសិទ្ធិពេញលេញ ក្នុងការគ្រោងចំណូល ចំណាយ និងអនុវត្តចំណូលចំណាយតាមថវិកាគ្រោង ។

១.៤.១. គោលការណ៍

- គំរោងថវិកាឃុំសង្កាត់ ត្រូវរៀបចំ និងអនុម័តប្រចាំឆ្នាំ (ឆ្នាំថវិកាចាប់ផ្តើមពីថ្ងៃទី០១ ខែមករា និងបញ្ចប់នៅ ថ្ងៃទី៣១ ខែធ្នូ) ។
- ថវិកាត្រូវតែតុល្យភាព : ផែនការចំណាយសរុប ត្រូវតែរ៉ាប់រងពេញលេញដោយផែនការចំណូលសរុប ។
- ថវិកាឃុំ សង្កាត់ ត្រូវតែឆ្លុះបញ្ចាំងចំណាយជាអាទិភាព របស់ផែនការអភិវឌ្ឍន៍ឃុំ សង្កាត់ ។

១.៤.២. ការរៀបចំគំរោងថវិកា

មេឃុំ ចៅសង្កាត់ ត្រូវធានាថាដំណើរការនៃការរៀបចំថវិកា មានការចូលរួមពីប្រជាជនមូលដ្ឋាន :

- ការប្រជុំរបស់គណៈកម្មាធិការកសាងផែនការ និងថវិកា ត្រូវមានលក្ខណៈចំហដើម្បីអោយប្រជាពលរដ្ឋ អាចចូលរួមក្នុងការពិភាក្សាលើគំរោងថវិកា ។ គណៈកម្មាធិការត្រូវពិចារណាលើសំណូមពរ និងការកត់សំគាល់របស់ប្រជាពលរដ្ឋ ។
- គំរោងថវិកា ត្រូវផ្សព្វផ្សាយជាសាធារណៈ អោយបានយ៉ាងហោចណាស់២សប្តាហ៍ មុនការប្រជុំរបស់ក្រុមប្រឹក្សាឃុំ សង្កាត់ ។
- ក្រុមប្រឹក្សាឃុំ សង្កាត់ អាចបង្កើតយន្តការចូលរួមផ្សេងៗទៀត ក្នុងការជំរុញសាធារណៈជនអោយចូលរួមក្នុងកិច្ចការរបស់មូលដ្ឋាន ។

១.៤.៣. ការអនុម័តថវិកា

☞ មេឃុំ ចៅសង្កាត់ ត្រូវធានាថាគំរោងថវិកាបានរៀបចំទាន់ពេលវេលា ដែលអាចអោយក្រុមប្រឹក្សាឃុំសង្កាត់ ពិភាក្សា និងអនុម័តលើថវិកាអោយបានមុនថ្ងៃទី៣១ ខែតុលា ។

១.៤.៤. ការបញ្ជាក់ទទួលស្គាល់លើគំរោងថវិកា

- ☞ មេឃុំ ចៅសង្កាត់ ត្រូវដាក់ជូនគំរោងថវិកាដែលក្រុមប្រឹក្សាឃុំ សង្កាត់បានអនុម័តរួចចំនួនប្រាំច្បាប់ (ច្បាប់ដើម) ទៅអភិបាលខេត្តក្រុង អោយបានមុនថ្ងៃទី០៥ ខែវិច្ឆិកា ដើម្បីពិនិត្យ និងបញ្ជាក់ទទួលស្គាល់ ។
- ☞ អភិបាលខេត្ត ក្រុង ត្រូវធ្វើការពិនិត្យ និងបញ្ជាក់ទទួលស្គាល់លើគំរោងថវិកាអោយបានមុនថ្ងៃទី៣០ ខែវិច្ឆិកា ។
- ☞ អភិបាលខេត្ត ក្រុង មិនអាចជំទាស់ ឬផ្លាស់ប្តូរទៅនឹងការសំរេចក្នុងការចំណាយរបស់ក្រុមប្រឹក្សាឃុំ សង្កាត់ បានឡើយ គឺអាចត្រួតពិនិត្យបានតែអនុលោមភាព ។ អភិបាលខេត្ត ក្រុង ផ្អាកការបញ្ជាក់ទទួលស្គាល់ បើសិនជាពិនិត្យឃើញថា គំរោងថវិកានោះមិនទាន់បំពេញបានគ្រប់គ្រាន់ ។ ក្នុងករណីនេះ អភិបាលខេត្ត ក្រុង ត្រូវជូនដំណឹងជាលាយលក្ខណ៍អក្សរអោយបានឆាប់រហ័សដល់ឃុំសង្កាត់វិញ ដោយបង្ហាញហេតុផល នៃការផ្អាក និងវិធានការកែតម្រូវ ។
- ☞ ផ្អែកលើការកត់សំគាល់ និងអនុសាសន៍របស់អភិបាលខេត្ត ក្រុង មេឃុំ ចៅសង្កាត់ ត្រូវពិនិត្យ កែតម្រូវ និង ដាក់ជូនក្រុមប្រឹក្សាឃុំ សង្កាត់បោះឆ្នោតអនុម័តឡើងវិញក្នុងកំឡុងពេល១៥ថ្ងៃ បន្ទាប់ពីទទួលបានសេចក្តី ជូនដំណឹងរបស់អភិបាលខេត្ត ក្រុង ។
- ☞ ក្នុងករណីមេឃុំ ចៅសង្កាត់ ខកខានមិនបានដាក់ជូនគំរោងថវិកាកែតម្រូវក្នុងរង្វង់១ខែ បន្ទាប់ពីទទួលបាន សេចក្តីជូនដំណឹងរបស់អភិបាលខេត្ត ក្រុង ឬក៏គំរោងថវិកាបានកែតម្រូវហើយ នៅតែមិនទាន់គ្រប់គ្រាន់ ត្រឹមត្រូវទៀត ពេលនោះអភិបាលខេត្ត ក្រុង ត្រូវធ្វើការកែតម្រូវ និងបញ្ជាក់ទទួលស្គាល់តែម្តង ។
- ☞ ក្នុងករណីមានការមិនចុះសំរុងគ្នារវាងមេឃុំ សង្កាត់ជាមួយអភិបាលខេត្ត ក្រុង មេឃុំ ចៅសង្កាត់ ត្រូវដាក់ សំណើជាលាយលក្ខណ៍អក្សរជូនក្រសួងមហាផ្ទៃ ដើម្បីពិនិត្យសំរេចចុងក្រោយ ។

១.៤.៥. ការអនុវត្តថវិកាឃុំ សង្កាត់ រួមមានការងារដូចខាងក្រោម :

ក). ការកែតម្រូវថវិកា

ថវិកាឃុំ សង្កាត់ អាចនឹងកែតម្រូវក្នុងឆ្នាំថវិកា ដោយសារមានការផ្លាស់ប្តូរសភាពការណ៍សេដ្ឋកិច្ច និង ហិរញ្ញវត្ថុ ដែលជះឥទ្ធិពលដល់ការព្យាករណ៍ដំបូងនៃចំណូល និងចំណាយ ។

ខ). ការកំណត់តំលៃ និងប្រមូលចំណូល (តាមបទបញ្ញតិ និងច្បាប់ដោយឡែក)

គ). ខួបនៃការចំណាយ

- ☞ ការចំណាយរបស់ឃុំ សង្កាត់ ត្រូវសន្យា ជំរះបញ្ជី អាណត្តិកិច្ច និងទូទាត់ដូចដែលបានបញ្ជាក់ ក្នុងប្រកាស ណែនាំស្តីពីនីតិវិធីចំណាយ និងលទ្ធកម្មរបស់ឃុំ សង្កាត់ ។

ឃ). របាយការណ៍អំពីលទ្ធផលនៃការអនុវត្តថវិកា

☞ ឃុំ សង្កាត់ ត្រូវធ្វើរបាយការណ៍ស្តីពីការអនុវត្តថវិកាតាមប្រតិទិន និងនីតិវិធីដែលបានបញ្ជាក់ ក្នុងប្រកាស ណែនាំស្តីពីប្រព័ន្ធទូទាត់ និងគណនេយ្យរបស់ឃុំ សង្កាត់ ។

ង). ការបិទបញ្ជីថវិកា

☞ នៅដំណាច់ឆ្នាំថវិកា ឃុំ សង្កាត់ ត្រូវបិទបញ្ជីថវិកា ។ គណនេយ្យករឃុំ សង្កាត់ត្រូវរៀបចំសេចក្តីព្រាង របាយការណ៍បិទបញ្ជីគណនេយ្យ ។

☞ គណនេយ្យករ ត្រូវដាក់សេចក្តីព្រាងរបាយការណ៍បិទបញ្ជីគណនេយ្យ ដល់មេឃុំ ចៅសង្កាត់ ដើម្បីផ្តល់ ជាមួយតួលេខអនុវត្តថវិការបស់រដ្ឋបាលឃុំ សង្កាត់ ។

☞ គណនេយ្យករ និងមេឃុំ ចៅសង្កាត់ ត្រូវពិនិត្យរួមគ្នាដោយកែសំរួលពីលេខនា មុនពេលមេឃុំ ចៅសង្កាត់ រៀបចំរបាយការណ៍បិទបញ្ជីគណនេយ្យនេះ ។

☞ មេឃុំ ចៅសង្កាត់ត្រូវធានាថា របាយការណ៍បិទបញ្ជីគណនេយ្យត្រូវរៀបចំអោយបានមុន ថ្ងៃទី១៥ ខែកុម្ភៈ នៃឆ្នាំបន្ទាប់ ។

☞ មេឃុំ ចៅសង្កាត់ត្រូវបញ្ជូនសេចក្តីព្រាងរបាយការណ៍បិទបញ្ជីគណនេយ្យទៅក្រុមប្រឹក្សាឃុំ សង្កាត់ ដើម្បី ពិនិត្យ និងអនុម័តក្នុងខែមីនាដែលនៃឆ្នាំបន្ទាប់ ។

☞ បន្ទាប់ពីការពិភាក្សា ក្រុមប្រឹក្សាឃុំ សង្កាត់ត្រូវបោះឆ្នោតអនុម័តលើ “សេចក្តីសំរេចបិទបញ្ជីថវិកា” ។ សេចក្តីសំរេចបិទបញ្ជីថវិកាត្រូវ :

- បញ្ជាក់ពីលទ្ធផលចំណូលចំណាយជាក់ស្តែង ដែលសំរេចបាននាដំណាច់ឆ្នាំថវិកា
- លុបចោលឥណទានថវិកាដែលមិនបានប្រើ
- អនុញ្ញាតអោយធ្វើការផ្ទេរលទ្ធផលនៃឆ្នាំថវិកាទៅគណនីមូលនិធិបំរុងក្នុងករណីមានអតិរេក

☞ មេឃុំ ចៅសង្កាត់ ត្រូវបញ្ជូនសេចក្តីសំរេចស្តីពីការបិទបញ្ជីថវិកាដល់អភិបាលខេត្ត ក្រុង ដើម្បីបញ្ជាក់ ទទួលស្គាល់ ក្រោយរយៈពេលមួយសប្តាហ៍ បន្ទាប់ពីការប្រជុំពិភាក្សារបស់ក្រុមប្រឹក្សាឃុំ សង្កាត់ ។

សេចក្តីសំរេចស្តីពីការបិទបញ្ជីថវិកាត្រូវភ្ជាប់ជាមួយនូវ :

- របាយការណ៍បិទបញ្ជីគណនេយ្យ
- របាយការណ៍ស្តីពីសកម្មភាព
- កំណត់ហេតុប្រជុំពិភាក្សារបស់ក្រុមប្រឹក្សាឃុំ សង្កាត់

១.៥. ប្រព័ន្ធទូទាត់ និងគណនេយ្យឃុំ សង្កាត់

១.៥.១. គោលការណ៍ទូទៅ

- ឃុំ សង្កាត់ត្រូវបើកគណនីប្រាក់បញ្ញើនៅវត្តមានខេត្តក្រុង ។
- មេឃុំ ចៅសង្កាត់ ជាអាណាប័ក និងមានសិទ្ធិពេញលេញលើការប្រមូលប្រទានចំណូល អនុវត្តចំណាយ និងចេញអណតិបើកប្រាក់ ដោយផ្អែកលើថវិកាដែលបានអនុម័ត ។
- មេឃុំ ចៅសង្កាត់ អាចនឹងផ្ទេរសិទ្ធិក្នុងការសំរេចលើថវិកាទៅអោយជំទប់ ចៅសង្កាត់រងរបស់រដ្ឋបាលឃុំ សង្កាត់ ។ ការផ្ទេរសិទ្ធិជាអាណាប័កនេះ ត្រូវធ្វើសកម្មភាពដោយស្ថិតនៅក្នុងការទទួលខុសត្រូវ និងត្រួតពិនិត្យរបស់មេឃុំ ចៅសង្កាត់ ។
- មេឃុំ ចៅសង្កាត់ និងអ្នកទទួលសិទ្ធិ ត្រូវតែតម្កល់គំរូហត្ថលេខាជាផ្លូវការនៅវត្តមានខេត្ត ក្រុង ។
- មេឃុំ ចៅសង្កាត់ អ្នកទទួលសិទ្ធិ និងបុគ្គលិករដ្ឋបាលឃុំ សង្កាត់ ជាទូទៅមិនត្រូវបានអនុញ្ញាតអោយកាន់កាប់មូលនិធិ ឬធ្វើការទូទាត់ចំណាយ លើកលែងតែក្នុងករណីទូទាត់បេឡាបុរេប្រទាន និងចំណូលដែលប្រមូលបានដោយភ្នាក់ងារប្រមូលចំណូល ។
- សិទ្ធិបញ្ជាចំណាយ និងការទូទាត់ មិនត្រូវប្រគល់អោយមនុស្សតែម្នាក់បានឡើយ ។
- វត្តមានខេត្ត ក្រុង ត្រូវបំពេញមុខងារជាគណនេយ្យឃុំ សង្កាត់ ។

១.៥.២. ប្រព័ន្ធទូទាត់

ក). ការទូទាត់ផ្ទាល់

ការទូទាត់ផ្ទាល់ គឺជាការទូទាត់តាមរយៈវត្តមានខេត្ត ក្រុង ។

ខ). ការទូទាត់តាមរយៈបេឡាបុរេប្រទាន

- មេឃុំ ចៅសង្កាត់ ត្រូវចេញដីកាតែងតាំងមន្ត្រីរដ្ឋបាលឃុំ សង្កាត់មួយរូប ជាអ្នកគ្រប់គ្រងបេឡាបុរេប្រទាន ហើយត្រូវធ្វើដីកាតែងតាំង និងគំរូហត្ថលេខាអ្នកគ្រប់គ្រងបេឡាបុរេប្រទានទៅវត្តមានខេត្ត ក្រុង ។ នៅក្នុងពេលអន្តរកាល មេឃុំ សង្កាត់ អាចតែងតាំងស្មៀនឃុំ សង្កាត់ ជាអ្នកគ្រប់គ្រងបេឡាបុរេប្រទាន ។
- ឃុំសង្កាត់នីមួយៗមានសិទ្ធិកាន់កាប់ និងចាត់ចែងលើបេឡាបុរេប្រទាន ។ កំរិតនៃបេឡាបុរេប្រទានត្រូវស្មើនឹងមួយភាគបួន(១/៤)នៃចំណាយចរន្តដកចំណាយបៀវត្ស ។ ការចំណាយមួយលើកៗចេញពីបេឡាបុរេប្រទាន មិនត្រូវលើសពី ២០០.០០០រៀល (ពីររយពាន់រៀល) ។
- បេឡាបុរេប្រទាន ត្រូវប្រើសំរាប់តែចំណាយចរន្ត (លើកលែងប្រាក់បៀវត្សនិងប្រាក់បំណាច់) និងចំណាយវិនិយោគរដ្ឋបាល ។

- មេឃុំ ចៅសង្កាត់ អាចស្នើសុំបំពេញមូលនិធិ នៅពេលដែលសមតុល្យបេឡាបុរេប្រទាននៅសល់ ត្រឹមពាក់កណ្តាល ឬតិចជាងពាក់កណ្តាល នៃកំរិតដែលបានអនុញ្ញាតផ្តល់អោយ ។
- នៅបំណាច់ឆ្នាំថវិកានីមួយៗ ឃុំ សង្កាត់ ត្រូវបង់សាច់ប្រាក់បុរេប្រទានដែលនៅសល់ចូលទៅក្នុង គណនីឃុំ សង្កាត់នៅវត្តមានខេត្តក្រុងវិញ ។

១.៥.២. ប្រព័ន្ធគណនេយ្យ

ប្រព័ន្ធគណនេយ្យឃុំ សង្កាត់ ត្រូវបំរើដល់គោលបំណង :

- ធ្វើបញ្ជីការរាល់ប្រតិបត្តិការហិរញ្ញវត្ថុឃុំ សង្កាត់
- ធ្វើរបាយការណ៍ជាក់ស្តែងអោយបានទាន់ពេលវេលា
- ផ្តល់មូលដ្ឋានសំរាប់តាមដានលើការអនុវត្តថវិកា

គណនេយ្យឃុំ សង្កាត់រួមមាន :

- ក). គណនេយ្យហិរញ្ញវត្ថុ : ចុះបញ្ជី និងធ្វើរបាយការណ៍ប្រតិបត្តិការហិរញ្ញវត្ថុរបស់ឃុំ សង្កាត់
- ខ). គណនេយ្យថវិកា : តាមដាន និងរបាយការណ៍អំពីការអនុវត្តថវិកាអនុម័ត ។

ក). គណនេយ្យហិរញ្ញវត្ថុ

គណនេយ្យករ នៅវត្តមានខេត្ត ក្រុងមានភារៈកិច្ចអនុវត្តគណនេយ្យហិរញ្ញវត្ថុ ។

គណនេយ្យហិរញ្ញវត្ថុ គឺជាប្រព័ន្ធផ្អែកលើមូលដ្ឋានសាច់ប្រាក់ :

- ចំណូលត្រូវកត់ត្រាទៅក្នុងបញ្ជីគណនេយ្យ នៅពេលទទួលបានសាច់ប្រាក់ ។
- ចំណាយត្រូវកត់ត្រាទៅក្នុងប្រព័ន្ធគណនេយ្យ នៅពេលទូទាត់ ។

ខ). គណនេយ្យថវិកា

➢ មេឃុំចៅសង្កាត់ មានភារកិច្ចទទួលខុសត្រូវក្នុងការអនុវត្តគណនេយ្យថវិកា ។

គណនេយ្យថវិកា គឺជាការតាមដាន និងរបាយការណ៍អំពី :

- ការអនុវត្តចំណាយថវិកាដែលបានអនុម័ត
- ការប្រមូលចំណូលថវិកាដែលបានអនុម័ត

១.៦. របាយការណ៍ហិរញ្ញវត្ថុឃុំ សង្កាត់

របាយការណ៍ហិរញ្ញវត្ថុឃុំ សង្កាត់ គឺជារបាយការណ៍ស្តីពីចំណូល ចំណាយថវិកាឃុំ សង្កាត់ ដែលមានគោលបំណង គឺ :

- ១). ជួយមេឃុំ ចៅសង្កាត់ក្នុងការត្រួតពិនិត្យលើការអនុវត្តថវិកា
- ២). ជួយក្រុមប្រឹក្សាឃុំ សង្កាត់ក្នុងការវាយតម្លៃលើការបំពេញការងាររបស់រដ្ឋបាលឃុំសង្កាត់
- ៣). ជួយអោយប្រជាពលរដ្ឋ បានដឹងអំពីសកម្មភាព និងប្រតិបត្តិការចំណូលចំណាយឃុំ សង្កាត់ ។

របាយការណ៍ហិរញ្ញវត្ថុឃុំ សង្កាត់មាន៣ប្រភេទ :

- របាយការណ៍ស្តីពីចំណូល ចំណាយថវិកាប្រចាំខែ
- របាយការណ៍ស្តីពីចំណូល ចំណាយថវិកាប្រចាំឆមាស
- របាយការណ៍ហិរញ្ញវត្ថុប្រចាំឆ្នាំ

១.៧. លទ្ធកម្មឃុំ សង្កាត់

- លទ្ធកម្ម គឺជាការជួលអ្នកទទួលការសំរាប់ការងារសាងសង់ ឬជាការរកបាននូវទំនិញ និងសេវាពាក់ព័ន្ធ តាមរយៈនីតិវិធីលទ្ធកម្មសាធារណៈ ។
- គោលការណ៍សំខាន់សំរាប់អនុវត្តកិច្ចលទ្ធកម្ម គឺតម្លាភាព សន្សំសំចៃ និងប្រសិទ្ធិភាព ។
- សមាសភាពគណៈកម្មការលទ្ធកម្ម រួមមានមេឃុំ ចៅសង្កាត់ជាប្រធាន ក្រុមប្រឹក្សាឃុំ សង្កាត់ ពីររូបជាសមាជិក និងស្មៀនឃុំ សង្កាត់ជាលេខាធិការ ។

១.៧.១. វិធីសាស្ត្រលទ្ធកម្ម

ក). ការដេញថ្លៃដោយប្រកួតប្រជែងជាចំហ (ជាសាធារណៈ)

ការដេញថ្លៃដោយប្រកួតប្រជែងជាចំហ ត្រូវបានអនុវត្ត ចំពោះគ្រប់កិច្ចសន្យា និងការបញ្ជាទិញទាំងអស់ ដែលប្រើប្រាស់ :

- មូលនិធិឃុំ សង្កាត់ផ្នែកអភិវឌ្ឍន៍ លើកលែងតែការចំណាយបេឡាបុរេប្រទាន ដែលមានទំហំ ទឹកប្រាក់តិចជាង២០០.០០០រៀល (ពីររយពាន់រៀល) ។
- មូលនិធិឃុំ សង្កាត់ ផ្នែករដ្ឋបាល ដែលមានទំហំទឹកប្រាក់លើសពី ២.០០០.០០០រៀល ។

- ☞ សមាជិកទាំងពររបស់គណៈកម្មការលទ្ធកម្ម ត្រូវមានវត្តមាននៅពេលបើកសំណើដេញថ្លៃ ។ ក្នុងករណីសមាជិកណាមួយអវត្តមាន ការបើកសំណើដេញថ្លៃ ត្រូវពន្យារពេល និងកំណត់កាលបរិច្ឆេទ ពេលវេលា និងទីកន្លែងជាថ្មី ។
- ☞ នៅពេលកាលបរិច្ឆេទថ្មីនៃការពន្យារពេលឈានមកដល់ ដើម្បីអោយការបើកសំណើដេញថ្លៃ មានភាពត្រឹមត្រូវនោះ ត្រូវមានការចូលរួមពីសមាជិកនៃគណៈកម្មការលទ្ធកម្មយ៉ាងតិចពីររូប ដែលក្នុងនោះ មានមួយរូបជាប្រធានគណៈកម្មការលទ្ធកម្ម ។
- ☞ សំណើដេញថ្លៃដែលអាចយកជាការបាន ត្រូវមានយ៉ាងតិចចំនួន៣សំណើ ដែលត្រូវបំពេញ និងប្រគល់ ដោយអ្នកដេញថ្លៃផ្សេងគ្នា ។ អ្នកដេញថ្លៃ អាចដាក់សំណើដេញថ្លៃតែមួយគត់ សំរាប់កិច្ចសន្យានីមួយៗ ។
- ☞ មានតែសមាជិកគណៈកម្មការលទ្ធកម្មទេ ដែលមានសិទ្ធិ ក្នុងការបោះឆ្នោតសំរេចទៅលើលទ្ធផល នៃការដេញថ្លៃ ។ គណៈកម្មការលទ្ធកម្ម ត្រូវធ្វើសេចក្តីសំរេចចិត្ត ដោយសំលេងភាគច្រើន ។ ក្នុងករណីដែលមាន សំលេងស្មើគ្នា សំលេងរបស់ប្រធានគណៈកម្មការលទ្ធកម្ម ចាត់ទុកជាសំលេងឧត្តមភាព ។
- ☞ តំលៃសរុបនៃកិច្ចសន្យា ដែលបានសរសេរនៅលើសំណើដេញថ្លៃ គឺជាតំលៃនៃការដេញថ្លៃ ។ ក្នុងដំណាក់កាលវាយតំលៃនៃការដេញថ្លៃ មិនត្រូវអនុញ្ញាតអោយអ្នកដេញថ្លៃណា ធ្វើការផ្លាស់ប្តូរនូវតំលៃដេញថ្លៃរបស់ខ្លួនឡើយ ។
- ☞ ជាធម្មតាកិច្ចសន្យា នឹងត្រូវផ្តល់អោយទៅអ្នកដេញថ្លៃ ដែលបានដាក់តំលៃនៃការដេញថ្លៃទាបជាងគេ ។ បើតំលៃនៃការដេញថ្លៃនេះ ទាបជាងតំលៃប៉ាន់ស្មានខ្លាំងពេក (គឺទាបជាង១៥%នៃតំលៃប៉ាន់ស្មាន) គណៈកម្ម ការលទ្ធកម្ម ត្រូវពិនិត្យពិចារណាយ៉ាងប្រុងប្រយ័ត្ន ដោយអញ្ជើញអ្នកដេញថ្លៃនោះ ដើម្បីបញ្ជាក់ពីមូលហេតុ ។ ដូចនេះ អ្នកឈ្នះការដេញថ្លៃ គឺជាអ្នកដេញថ្លៃណាដែលដេញក្នុង តំលៃទាបសមស្របជាងគេ ។
- ☞ ក្នុងករណីដែលមានតំលៃទាបស្មើគ្នាពីរ ឬច្រើន តំលៃនេះ គឺជាមូលដ្ឋានដេញថ្លៃចុះ សំរាប់គណៈកម្មការលទ្ធកម្ម អនុវត្តការដេញថ្លៃឡើងវិញ តែចំពោះអ្នកចូលរួមដេញថ្លៃណា ដែលមានតំលៃដេញទាបស្មើគ្នានោះ ដោយអោយអ្នកដែលដេញថ្លៃឡើងវិញទាំងនោះ "សរសេរតំលៃដេញថ្លៃ" ដាក់ក្នុងស្រោមសំបុត្របិទជិត រួចប្រគល់ជូនគណៈកម្មការលទ្ធកម្ម ព្រមពេលក្នុងពេលតែមួយ ហើយគណៈកម្មការលទ្ធកម្ម ត្រូវបើកស្រោមសំបុត្រ ទាំងនោះភ្លាម នៅចំពោះមុខ ដើម្បីកំណត់បានអ្នកដេញថ្លៃឈ្នះដែលមានតំលៃដេញទាបជាងគេ ។
- ☞ នៅក្នុងពេលគណៈកម្មការលទ្ធកម្ម ធ្វើការពិភាក្សា និងសេចក្តីសំរេច ត្រូវអញ្ជើញអ្នកដេញថ្លៃទាំងអស់អោយចេញពីបន្ទប់ប្រជុំ ។ បន្ទាប់ពីគណៈកម្មការបានសំរេចរួចរាល់ហើយ ត្រូវអញ្ជើញអ្នកដេញថ្លៃទាំងអស់អោយចូលក្នុងបន្ទប់ប្រជុំវិញ បន្ទាប់មកមេឃុំ ចៅសង្កាត់ ត្រូវធ្វើការប្រកាសលទ្ធផលនៃការដេញថ្លៃដល់អង្គប្រជុំ ទាំងមូល ។

ខ). ការស្ទង់តម្លៃ

- ☞ ការស្ទង់តម្លៃ អាចប្រើប្រាស់បានចំពោះកិច្ចសន្យាទាំងអស់ក្រៅពីសកម្មភាពអភិវឌ្ឍន៍ ដែលមានទំហំ ទឹកប្រាក់ចាប់ពី ៤០០.០០០រៀល (បួនរយពាន់រៀល) ដល់ ២.០០០.០០០រៀល (ពីរលានរៀល) ។
- ☞ ការស្ទង់តម្លៃ គឺតម្រូវអោយមានសំណើស្ទង់តម្លៃយ៉ាងតិចចំនួន៣សំណើដែលត្រូវបានដាក់ជូនដោយ អ្នកផ្គត់ផ្គង់បីផ្សេងគ្នា ។ មេឃុំចៅសង្កាត់ ឬអ្នកទទួលសិទ្ធិ ត្រូវទទួលខុសត្រូវក្នុងការវាយតម្លៃលើសំណើ ស្ទង់តម្លៃ ដោយមានជំនួយពីអ្នកត្រួតពិនិត្យបច្ចេកទេស ។

គ). ការចរចាថ្លៃដោយផ្ទាល់

- ការចរចាថ្លៃដោយផ្ទាល់ អាចត្រូវបានអនុវត្ត ក្នុងករណី :
- ១). កិច្ចសន្យាដែលមិនមែនជាសកម្មភាពអភិវឌ្ឍន៍ ដែលមានទំហំទឹកប្រាក់តិចជាង៤០០.០០០រៀល(បួនរយពាន់លរៀល) សំរាប់ ការបញ្ជាទិញមានតែមួយលើក ។

២). មានការយល់ព្រមពីអភិបាលខេត្ត ក្រុង ។ ខាងក្រោមនេះ គឺជា មូលហេតុមួយចំនួន ដែលអាចធ្វើការស្នើសុំការអនុញ្ញាតពី អភិបាលខេត្ត ក្រុង ដើម្បីចរចាថ្លៃដោយផ្ទាល់ :

- ការដេញថ្លៃ ត្រូវបានអនុវត្តមិនបានជោគជ័យចំនួន២ដងរួចមកហើយ ។
- អ្នកទទួលការងារសាងសង់ ឬអ្នកទទួលការផ្តល់សេវាកម្ម ឬអ្នកផ្គត់ផ្គង់មានតែ១នាក់ ឬ២នាក់គត់ ដែលមានសមត្ថភាពអនុវត្តកិច្ចសន្យា ។
- ស្ថិតនៅក្នុងស្ថានភាពបន្ទាន់ និងពុំមានពេលគ្រប់គ្រាន់ ដើម្បីអនុវត្តតាមស្តង់ដារ នៃនីតិវិធីលទ្ធកម្ម ។
- ការបញ្ជាទិញថ្មីមួយទៀត នូវមុខទំនិញដដែល ដែលបានដេញថ្លៃរួចមកហើយ ហើយអាចនឹងមិនមានតម្លៃណាទាបជាងនេះ ទោះបីជាធ្វើការដេញថ្លៃជាថ្មីក៏ដោយ ។
- ការងារសាងសង់ ឬការបញ្ជាទិញ ឬការងារសេវាកម្ម ដែលត្រូវបានធ្វើឡើងដោយស្ថាប័នរដ្ឋ ឬភ្នាក់ងាររដ្ឋាភិបាលណាមួយ ។

☞ នីតិវិធីស្ទង់តម្លៃ និងការវាយតម្លៃលើសំណើស្ទង់តម្លៃ នៃការចរចាថ្លៃដោយផ្ទាល់ ត្រូវបានធ្វើឡើងដូចគ្នាទៅនឹងការស្ទង់តម្លៃ និងការវាយតម្លៃនៃការស្ទង់តម្លៃដែរ ។

១.៧.២. ការទូទាត់

- ☞ មេឃុំ ចៅសង្កាត់ មិនត្រូវធ្វើការទូទាត់អោយអ្នកម៉ៅការ ឬអ្នកផ្គត់ផ្គង់ជាមុនទេ ។
- ☞ ការទូទាត់ ត្រូវធ្វើឡើងតែនៅពេលណាដែលសំភារៈឬទំនិញ ត្រូវបានប្រគល់ទទួល ត្រឹមត្រូវ និងការងារសំណង់ និងការងារសេវាកម្ម ត្រូវបានបំពេញត្រឹមត្រូវ ទៅតាមលក្ខណៈបច្ចេកទេស និងស័ក្ខខ័ណ្ឌដែលមាន ចែងក្នុងកិច្ចសន្យា ។

☞ មេឃុំ ចៅសង្កាត់ ឬអ្នកទទួលសិទ្ធិ ត្រូវចេញអាណត្តិបើកប្រាក់អោយអ្នកទទួលការ នៅពេលដែល របាយការណ៍វិកចំរើនសំរាប់កិច្ចសន្យាការងារសាងសង់ និងការងារសេវាកម្ម និងរបាយការណ៍ប្រគល់ ទទួល ដែលបានបញ្ជាក់ថាស័ក្ខខ័ណ្ឌនៃការទូទាត់ត្រូវបានបំពេញយ៉ាងត្រឹមត្រូវ ។

មេរៀនទី២
ថវិកាឃុំ សង្កាត់

២.១. ទម្រង់ថវិកាឃុំ សង្កាត់

លេខកូដ	ខ្លង់ថវិកា	ចំនួន	អត្រា (%)
ចំណូលចរន្ត			
៧០	ចំណូលពន្ធមូលដ្ឋាន		
៧១	ចំណូលមិនមែនសារពើពន្ធ		
៧១-០១	កំរៃរដ្ឋបាល		
៧១-០២	ការបង់ប្រាក់របស់អ្នកប្រើប្រាស់សេវាកម្មមូលដ្ឋាន		
៧១-០៣	ចំណូលបានពីទ្រព្យសម្បត្តិរបស់ឃុំ-សង្កាត់		
៧២	ចំណូលពីការផ្ទេររបស់មូលនិធិឃុំ-សង្កាត់សំរាប់ រដ្ឋបាលទូទៅ		
៧៣	ចំណូលពីការអនុវត្តមុខងារជាភ្នាក់ងារ		
៧៣.០១	ពីថ្នាក់រដ្ឋ		
៧៣.០២	ពីថ្នាក់ក្រសួង		
៧៣.០៣	ពីថ្នាក់ខេត្ត		
៧៣.០៤	ផ្សេងៗ		
៧៤	ចំណូលចរន្តផ្សេងៗ		
សរុបចំណូលចរន្ត			
ចំណូលមូលធន			
	អតិរេកចរន្ត		
៧៦	ចំណូលមូលនិធិបំរុង		
៧៧	ចំណូលពីការផ្ទេរមូលនិធិឃុំ-សង្កាត់សំរាប់ អភិវឌ្ឍន៍មូលដ្ឋាន		
៧៨	ចំណូលពីការរួមចំណែករបស់ប្រជាជនមូលដ្ឋានទៅក្នុងតំលៃគំរោង		
៧៩	ចំណូលមូលធនផ្សេងៗ		
៧៩.០១	លក់ទ្រព្យសម្បត្តិ		
៧៩.០២	អំណោយ		

លេខកូដ	ខ្នងថវិកា	ចំនួន	អត្រា (%)
៧៩.០៩	ផ្សេងៗ		
សរុបចំណូលមូលធន			
សរុបថវិកាចំណូល			
ចំណាយចរន្ត			
៦០	ចំណាយប្រែប្រួលសម្រាប់បំណាច់		
៦០.០១	ការជួលបុគ្គលិកមន្ត្រីរដ្ឋបាល		
៦០.០២	ការជួលបុគ្គលិកសេវាមូលដ្ឋាន		
៦០.០៣	ប្រាក់ប្រាក់បំណាច់សមាជិកក្រុមប្រឹក្សាឃុំ-សង្កាត់		
៦១	ចំណាយរដ្ឋបាលទូទៅ		
៦១.០១	ថ្លៃជួលការិយាល័យ		
៦១.០២	ជួសជុលនិងថែទាំ-រដ្ឋបាល		
៦១.០៣	ទឹក ភ្លើង.....		
៦១.០៤	ការធ្វើដំណើរនិងដឹកជញ្ជូន		
៦១.០៥	ទំនាក់ទំនង		
៦១.០៦	ការផ្គត់ផ្គង់សំភារៈការិយាល័យ		
៦១.០៧	ប្រជុំនិងកម្មវិធីផ្សេងៗ		
៦១.០៨	ឯកសារនិងព័ត៌មាន		
៦១.០៩	ចំណាយផ្សេងៗ		
៦២	ចំណាយសេវាសាធារណៈ		
៦២.០១	ជួសជុលនិងថែទាំ		
៦២.០២	ផ្គត់ផ្គង់សេវា		
៦២.០៩	ចំណាយផ្សេងៗ		
៦៣	ចំណាយសំរាប់មុខងារជាភ្នាក់ងារ		
៦៣.០១	មុខងារជាភ្នាក់ងារប្រគល់ដោយរដ្ឋ		
៦៣.០២	មុខងារជាភ្នាក់ងារប្រគល់ដោយថ្នាក់ក្រសួង ស្ថាប័ន		
៦៣.០៣	មុខងារជាភ្នាក់ងារប្រគល់ដោយថ្នាក់ខេត្ត ក្រុង		

លេខកូដ	ខ្ទង់ថវិកា	ចំនួន	អត្រា (%)
៦៣.០៩	មុខងារជាភ្នាក់ងារដីទេទៀត		
៦៤	ចំណាយអន្តរាគមន៍ផ្នែកសង្គមកិច្ច		
៦៤.០១	ជួយដល់ក្រុមគ្រួសារ		
៦៤.០២	ឧបត្ថម្ភធនដល់អង្គការមូលដ្ឋាន		
៦៥	ចំណាយអន្តរាគមន៍ផ្នែកសេដ្ឋកិច្ច		
៦៦	ចំណាយមិនបានក្រោងទុក		
	អតិរេកចរន្ត		
សរុបចំណាយចរន្ត			
ចំណាយមូលធន			
៦៧	ចំណាយវិនិយោគផ្នែករដ្ឋបាល		
៦៧.០១	ទិញទ្រព្យសម្បត្តិ		
៦៧.០២	ការសាងសង់/ការងារ		
៦៧.០៣	ទ្រព្យសំភារៈ (សង្ហារឹម)		
៦៧.០៩	ផ្សេងៗ		
៦៨	ចំណាយវិនិយោគអភិវឌ្ឍន៍មូលដ្ឋាន		
៦៨.០១	ទិញសំភារៈ (ទ្រព្យសម្បត្តិ)		
៦៨.០២	សាងសង់អាគារ/ការងារ		
៦៨.០៣	ទ្រព្យសំភារៈ (សង្ហារឹម)		
៦៨.០៩	ផ្សេងៗ		
សរុបចំណាយមូលធន			
សរុបថវិកាចំណាយ			

២.១.១. ចំណូលពន្ធមូលដ្ឋាន

ចំណូលពន្ធមូលដ្ឋាន គឺជាចំណូលសារពើពន្ធ ដែលប្រមូលនៅក្នុងមណ្ឌលដែនដីរបស់ឃុំ សង្កាត់សាមី (លេខកូដ៧០) ។

- ☞ យោងតាម មាត្រា៧៤នៃច្បាប់គ្រប់គ្រងរដ្ឋបាលឃុំ សង្កាត់ ចំណូលពន្ធខាងលើនេះ រាប់បញ្ចូលនូវពន្ធលើដីធ្លី ពន្ធលើអចលនទ្រព្យ និងពន្ធនៃការជួល ។
- ☞ ប្រភេទ កំរិត និងរបៀបរបបនៃការប្រមូលចំណូលសារពើពន្ធនេះ ត្រូវកំណត់ដោយច្បាប់ ។
- ☞ បច្ចុប្បន្ននេះ ឃុំ សង្កាត់មិនទាន់មានសិទ្ធិប្រមូលពន្ធពីប្រជាពលរដ្ឋនៅក្នុងមូលដ្ឋានរបស់ខ្លួនទេ ព្រោះមិនទាន់មានច្បាប់អនុញ្ញាតនៅឡើយ ។

សារពើពន្ធ គឺជាកាតព្វកិច្ចចូលរួមហិរញ្ញវត្ថុ ដោយប្រជាពលរដ្ឋ និងអាជីវករ សំរាប់ជាប្រយោជន៍ថវិកាជាតិ ។

២.១.២. ចំណូលមិនមែនសារពើពន្ធ

ចំណូលមិនមែនសារពើពន្ធរបស់ឃុំ សង្កាត់ គឺជាចំណូលដែលបានមកពីកំរៃរដ្ឋបាល សេវាកម្មមូលដ្ឋាន និង ទ្រព្យសម្បត្តិរបស់ឃុំ សង្កាត់ (លេខកូដ ៧១) ។

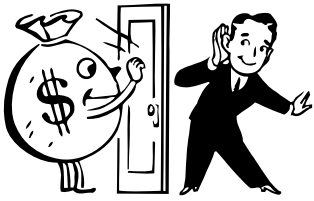
ក). ចំណូលពីកំរៃរដ្ឋបាល :

គឺជាចំណូលបានមកពីការបំពេញការងារ ដែលទាក់ទងទៅនឹងសំណុំលិខិតបែបបទរដ្ឋបាលនានា ដើម្បីជាប្រយោជន៍ដល់សាធារណៈជនទូទៅ (លេខកូដ៧១_០១) ។

- ☞ បច្ចុប្បន្ននេះឃុំ សង្កាត់ ត្រូវបានអនុញ្ញាតអោយប្រមូលចំណូលពីបំពេញមុខងារជាភ្នាក់ងារ ក្នុងការចុះអត្រានុកូលដ្ឋាន ដូចជាថ្លៃជារក្រដាសអត្រានុកូលដ្ឋាន តាមអនុក្រឹត្យលេខ៦២ អនក្រ.បក ចុះថ្ងៃទី២៤ ខែមិថុនា ឆ្នាំ២០០២ ។ ចំណូលនេះ ត្រូវបានកត់ត្រាបញ្ចូលទៅក្នុងលេខកូដ៧១_០១ ។
- ☞ ការប្រមូលចំណូលពីកំរៃរដ្ឋបាលផ្សេងទៀតរបស់ឃុំ សង្កាត់ត្រូវផ្អែកតាមលិខិតបទដ្ឋានច្បាប់ជាធរមាន ។

ខ). ចំណូលពីសេវាកម្មមូលដ្ឋាន :

គឺជាចំណូលដែលឃុំ សង្កាត់ប្រមូលបានពីអ្នកប្រើប្រាស់សេវាកម្មនានា របស់ឃុំ សង្កាត់ (លេខកូដ ៧១_០២) ។

ឧទាហរណ៍ :

- ឃុំ សង្កាត់រៀបចំអោយមានទឹកស្អាតផ្គត់ផ្គង់ជូនប្រជាពលរដ្ឋ ហើយឃុំ សង្កាត់ប្រមូលប្រាក់ថ្លៃប្រើប្រាស់ទឹកពីប្រជាពលរដ្ឋ ។
- ឃុំ សង្កាត់រៀបចំអោយមានរថយន្តប្រមូលសំរាមតាមផ្ទះប្រជាពលរដ្ឋ ហើយរាល់ខែប្រជាពលរដ្ឋបង់ថ្លៃសេវាប្រចាំខែជូនឃុំ សង្កាត់ ។

គ). ចំណូលពីទ្រព្យសម្បត្តិរបស់ឃុំ សង្កាត់ :

គឺចំណូលដែលប្រមូលបានពីថ្លៃឈ្នួលទីតាំងដីអាគារ រថយន្ត គ្រឿងម៉ាស៊ីន គ្រឿងចក្រផ្សេងៗ ដែលជាទ្រព្យសម្បត្តិរបស់ឃុំ សង្កាត់ (លេខកូដ៧១_០៣) ។

☞ ក្រៅពីនេះ អាចមានចំណូលពីការកាន់កាប់ទ្រព្យសម្បត្តិសាធារណៈ ដែលរដ្ឋប្រគល់អោយឃុំ សង្កាត់គ្រប់គ្រង ឬចំណូលពីទ្រព្យសម្បត្តិរបស់ឃុំ សង្កាត់ ដូចជា : ចំណូលពីចំណតរថយន្ត កំពង់ចំលង ចំណតជលយាននិងជលយានយន្ត ភាស៊ីផ្សារ យឿត្រី សត្តុយាតដ្ឋាន ជួលតូបផ្សារ ។ល។

២.១.៣. ចំណូលពីការអនុវត្តមុខងារភ្នាក់ងារ

ចំណូលនេះ បានមកពីការបំពេញមុខងារភ្នាក់ងាររបស់ឃុំ សង្កាត់ ។

- ☞ ចំនួនទឹកប្រាក់នៃចំណូលនេះ ត្រូវបានកំណត់ដោយបទប្បញ្ញត្តិ កិច្ចសន្យា ឬកិច្ចព្រមព្រៀងដែលចុះហត្ថលេខារវាងឃុំ សង្កាត់ ជាមួយក្រសួង ស្ថាប័ន អង្គការពាក់ព័ន្ធ ។
- ☞ ក្រសួង ស្ថាប័ន អង្គការសាមី ធ្វើការផ្ទេរទឹកប្រាក់នេះ ទៅក្នុងគណនីប្រាក់បញ្ញើឃុំ សង្កាត់ ដើម្បីអោយឃុំ សង្កាត់រ៉ាប់រងអនុវត្តកិច្ចការទាំងឡាយជំនួសមុខ តាមការដែលបានព្រមព្រៀងគ្នា (លេខកូដ ៧៣) ។

ឧទាហរណ៍ : ឃុំ សង្កាត់ បំពេញតួនាទីមុខងារជាភ្នាក់ងារអោយមន្ទីរសុខាភិបាលខេត្ត ក្រុង ក្នុងការផ្សព្វផ្សាយកម្មវិធីការពារជំងឺគ្រុនឈាម នៅក្នុងមូលដ្ឋានឃុំ សង្កាត់ ។ ឃុំ សង្កាត់ត្រូវរៀបចំបំពេញការងារនេះនៅតាមភូមិគោលដៅ ដើម្បីផ្សព្វផ្សាយអំពីវិធានការការពារជំងឺគ្រុនឈាម ដល់ប្រជាពលរដ្ឋទៅតាមខ្លឹមសារណែនាំរបស់មន្ទីរសុខាភិបាលខេត្ត ក្រុង ហើយមន្ទីរសុខាភិបាលខេត្ត ក្រុង ជាអ្នកផ្ទេរនូវចំនួនទឹកប្រាក់ជូនឃុំ សង្កាត់ ដើម្បីអោយឃុំ សង្កាត់ធ្វើការទូទាត់រាល់សោហ៊ុយចំណាយពាក់ព័ន្ធនឹងឧបករណ៍ទូទាត់ ទៅតាមការកំណត់ក្នុងកិច្ចព្រមព្រៀង ។

២.១.៤. ចំណូលចរន្តផ្សេងៗ

គឺជាចំណូលទាំងឡាយណា ក្រៅពីចំណូលដែលបានមកពីពន្ធមូលដ្ឋានសេវាកម្មនិងទ្រព្យសម្បត្តិ និងមុខងារជាភ្នាក់ងារ (លេខកូដ ៧៤) ។

២.១.៥. អតិរេកថវិកាចរន្ត

- ប្រសិនបើផលដកនៃចំណូលចរន្តសរុប ដកចំណាយចរន្តសរុបជាចំនួនវិជ្ជមាន ។ ផលដកដែលជាចំនួនវិជ្ជមាននេះ ហៅថា “អតិរេកថវិកាចរន្ត” ឬហៅកាត់ថា “អតិរេកចរន្ត” ។
- ប្រសិនបើផលដកនៃចំណូលចរន្តសរុប ដកចំណាយចរន្តសរុបស្មើនឹងសូន្យ មានន័យថាថវិកាចរន្តមានតុល្យភាព រវាងចំណូលចរន្តជាមួយចំណាយចរន្ត ហើយថវិកាចរន្តគ្មានអតិរេកទេ ។

ចំណាំ : ចំពោះថវិកាឃុំ សង្កាត់ ពុំមានលទ្ធផលឱនភាពទេ (ផលដកនៃចំណូលចរន្តសរុប ដកចំណាយចរន្តសរុបជាចំនួនអវិជ្ជមាន) ។

- ☞ នៅក្នុងដំណាក់កាលរៀបចំគម្រោងថវិកា អតិរេកចរន្ត អាចកើតមានឡើង ក្នុងករណី :
  - ចំណូលចរន្តមានចំនួនលើសពីចំណាយចរន្ត ឬ
  - ចំណាយចរន្ត ត្រូវបានរៀបចំឡើង ក្នុងកំរិតត្រឹមត្រូវ និងសន្សំសំចៃ
- ☞ អតិរេកចរន្ត ត្រូវបានប្រើប្រាស់ សំរាប់វាបំបែកចំណាយមូលធន (វិនិយោគរដ្ឋបាល និងវិនិយោគអភិវឌ្ឍន៍) ។

២.១.៦. អតិរេកថវិកា និងចំណូលមូលនិធិបំរុង

- ☞ នៅដំណាច់ឆ្នាំថវិកា ឃុំ សង្កាត់ ត្រូវបិទបញ្ជីថវិកាដោយបញ្ជាក់ពីលទ្ធផលចំណូល ចំណាយជាក់ស្តែង ដែលសំរេចបានក្នុងឆ្នាំថវិកា ។
- ☞ ក្នុងករណី ផលដកនៃចំណូលសរុប (មូលធននិងចរន្ត) និងចំណាយសរុប (មូលធននិងចរន្ត) ជាចំនួន វិជ្ជមាន លទ្ធផលជាវិជ្ជមាននេះ ហៅថា “អតិរេកថវិកា” ។
- ☞ អតិរេកថវិកានេះ ត្រូវបានគណនេយ្យករផ្ទេរ ទៅក្នុងចំណូលមូលនិធិបំរុងរបស់ឃុំ សង្កាត់ (លេខកូដ៧៦) ហើយឃុំ សង្កាត់អាចប្រើប្រាស់សំរាប់ជាប្រយោជន៍ដល់ការចំណាយមូលធន ។

ក្រុមប្រឹក្សាឃុំ សង្កាត់ អាចសំរេចក្នុងការប្រើប្រាស់អតិរេកថវិកា :

- ដោយធ្វើការកែតម្រូវគំរោងថវិកា (នៅក្នុងឆ្នាំថវិកាបន្ទាប់) ឬ
- ដោយបញ្ចូលទៅក្នុងគំរោងថវិកា នៅឆ្នាំបន្ទាប់ណាមួយ ។

- ☞ ជាទូទៅ អតិរេកថវិកានៃឆ្នាំនីមួយៗ ផ្សំឡើងដោយប្រភពពីរ :
  - ប្រភពទីមួយ : អតិរេកថវិកាបានមកពីផ្នែកទីមួយនៃថវិកា ហៅថា “អតិរេកថវិកាចរន្ត” ។ នៅឆ្នាំបន្ទាប់ឃុំ សង្កាត់អាចប្រើប្រាស់ចំណូលមូលនិធិបំរុងនៃអតិរេកថវិកាចរន្ត សំរាប់ជាប្រយោជន៍ ដល់ការចំណាយវិនិយោគផ្នែករដ្ឋបាលក៏បាន ឬសំរាប់ជាប្រយោជន៍ដល់ការចំណាយវិនិយោគ អភិវឌ្ឍន៍មូលដ្ឋានក៏បានអាស្រ័យតាមការសំរេចរបស់ក្រុមប្រឹក្សាឃុំ សង្កាត់ ។
  - ប្រភពទីពីរ : អតិរេកថវិកាបានមកពីផ្នែកទីពីរនៃថវិកា ហៅថា “អតិរេកថវិកាមូលធន” ។ នៅឆ្នាំ បន្ទាប់ឃុំ សង្កាត់អាចប្រើប្រាស់ចំណូលមូលនិធិបំរុងនៃអតិរេកថវិកាមូលធន សំរាប់ជាប្រយោជន៍ ដល់ការចំណាយវិនិយោគអភិវឌ្ឍន៍មូលដ្ឋានតែប៉ុណ្ណោះ លើកលែងករណីនៅក្នុងឆ្នាំអនុវត្តនោះ ឃុំ សង្កាត់ ពុំទាន់បានទូទាត់បញ្ចប់កិច្ចសន្យាចំពោះការចំណាយវិនិយោគផ្នែករដ្ឋបាល ទើបឃុំ សង្កាត់ អាចប្រើប្រាស់នូវចំនួនឥណទានចាំបាច់ សំរាប់ជាប្រយោជន៍ដល់ការចំណាយវិនិយោគផ្នែករដ្ឋបាល ដើម្បីបន្តទូទាត់បញ្ចប់កិច្ចសន្យា ។

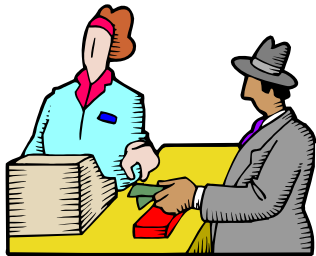
២.១.៧. ចំណូលមូលធនផ្សេងៗ

- ☞ ចំណូលមូលធនផ្សេងៗ រួមមាន :
  - ចំណូលពីការលក់ទ្រព្យសម្បត្តិ (៧៩.០១) : បានមកពីការលក់ទ្រព្យសម្បត្តិផ្ទាល់របស់ឃុំ សង្កាត់ ចំណូលពីការលក់ទ្រព្យសម្បត្តិដែលបានមកពីអំណោយនានា ដោយមានការព្រមព្រៀងពីម្ចាស់

អំណោយអោយកត់ត្រាជាចំណូលរបស់ឃុំ សង្កាត់ និងចំណូលពីការលក់ទ្រព្យសម្បត្តិ ដែល រាជរដ្ឋាភិបាលផ្ទេរសិទ្ធិអោយឃុំ សង្កាត់កាន់កាប់អាស្រ័យ ដោយមានការយល់ព្រមពីរដ្ឋមន្ត្រីក្រសួង សេដ្ឋកិច្ច និងហិរញ្ញវត្ថុ បន្ទាប់ពីមានយោបល់ឯកភាពពីក្រសួងមហាផ្ទៃ ដែលអនុញ្ញាតអោយឃុំ សង្កាត់លក់ ហើយកត់ត្រាជាចំណូលរបស់ថវិកាយុំ សង្កាត់ ។

- ចំណូលពីអំណោយ (៧៩.០២) : ទឹកប្រាក់ដែលបានមកពីសប្បុរសជននានា ក្នុងនិងក្រៅប្រទេស ដែលផ្តល់អោយឃុំ សង្កាត់ សំរាប់ជាប្រយោជន៍ដល់ការចំណាយមូលធនរបស់ឃុំ សង្កាត់ ។
- ចំណូលមូលធនផ្សេងៗ (៧៩.០៩) : ចំណូលបានមកពីសំណងការខូចខាតទ្រព្យសម្បត្តិនានារបស់ឃុំ សង្កាត់ និងចំណូលមូលធនផ្សេងៗទៀត ក្រៅពីអត្ថន័យនៃលេខកូដ៧៩.០១ និង ៧៩.០២ ខាងលើ ។

២.១.៨. ចំណាយបៀវត្ស និងប្រាក់បំណាច់

គឺបៀវត្សសំរាប់មន្ត្រីឃុំ សង្កាត់ (រដ្ឋបាល និងសេវាមូលដ្ឋាន) ប្រាក់បំណាច់សំរាប់សមាជិកក្រុមប្រឹក្សាឃុំ សង្កាត់ និងប្រាក់ឧបត្ថម្ភសំរាប់ភូមិ (កូដលេខ៦០) ។

២.១.៩. ចំណាយរដ្ឋបាលទូទៅ

☞ គឺជាចំណាយដែលទាក់ទងទៅនឹងកិច្ចដំណើរការរបស់រដ្ឋបាលឃុំសង្កាត់ ដូចជាការជួសជុល ថែទាំអចលនវត្ថុរបស់រដ្ឋបាលឃុំ សង្កាត់ ការធ្វើដំណើរ និងទូរគមនាគមន៍ សំភារៈការិយាល័យ ប្រជុំ និងពិធីផ្សេងៗ ទុកដាក់ឯកសារ ពតិមាន និងសោហ៊ុយទំរង់ការធនាគារពាណិជ្ជ ។ល។ (កូដលេខ៦១) ។

២.១.១០. ចំណាយសេវាសាធារណៈ

- ☞ ប្រភេទនេះ រួមមានការចំណាយ ដែលទាក់ទងដល់ប្រតិបត្តិការរបស់ហេដ្ឋារចនាសម្ព័ន្ធមូលដ្ឋាន ដែលត្រូវបានប្រើប្រាស់ដោយឃុំ សង្កាត់ ក្នុងការផ្តល់សេវាជូនសហគមន៍ ដូចជាប្រព័ន្ធទឹកស្អាត ធារាសាស្ត្រ សេវាសុខភាព សង្គម ទីផ្សារ ។ល។
- ☞ ការចំណាយទាំងនេះ អាចរួមបញ្ចូលទាំងការ ជួសជុល និងថែទាំ ព្រមទាំងបន្តកម្រិតបាច់ផ្សេងទៀតសំរាប់ប្រតិបត្តិការរបស់ហេដ្ឋារចនាសម្ព័ន្ធទាំងនេះ ។ ការចំណាយទាំងនេះ ត្រូវរ៉ាប់រងជាទូទៅដោយបន្តកម្រិតប្រើប្រាស់ (កូដលេខ៦២) ។

២.១.១១. ចំណាយសំរាប់មុខងារជាភ្នាក់ងារ

- ☞ ប្រភេទចំណាយនេះ រួមមានចំណាយដែលកើតមានឡើងដោយឃុំ សង្កាត់ ក្នុងដំណើរការអនុវត្តភារកិច្ច ជាភ្នាក់ងារដែលឃុំ សង្កាត់ អនុវត្តជំនួសស្ថាប័នកណ្តាល រដ្ឋបាលខេត្ត ក្រុង ឬស្ថាប័នដទៃទៀត ។
- ☞ ជាគោលការណ៍ ស្ថាប័នប្រគល់មុខងារត្រូវផ្តល់ដល់ឃុំ សង្កាត់ ក្នុងការចំណាយលើការបំពេញមុខងារ ជាភ្នាក់ងារនេះ ។ ការចំណាយ សំរាប់មុខងារជាភ្នាក់ងារនេះ នឹងត្រូវពិភាក្សាឯកភាពជាលាយលក្ខណ៍ក្នុងក្រុមប្រឹក្សាឃុំ សង្កាត់ ជាមួយស្ថាប័ន ដែលប្រគល់មុខងារនោះ (ក្រដាសលេខ៦៣) ។

២.១.១២. ចំណាយអន្តរាគមន៍ផ្នែកសង្គមកិច្ច

☞ ការចំណាយក្នុងប្រភេទនេះ ជាជំនួយផ្តល់ទៅអោយគ្រួសារក្រីក្រ ឬងាយរងគ្រោះ និងគាំទ្រដល់កម្មវិធីអភិវឌ្ឍន៍សហគមន៍ដែលគ្រប់គ្រង ដោយអង្គការមិនមែន រដ្ឋាភិបាលក្នុងស្រុក និងអង្គការដែលមានមូលដ្ឋាននៅក្នុងសហគមន៍ ដូចជា ការអប់រំ និងយុទ្ធនាការផ្សព្វផ្សាយព័ត៌មានសំរាប់យុវជននិងស្ត្រី ការការពារ បរិស្ថាន និងការគ្រប់គ្រងធនធានធម្មជាតិ ព្រមទាំងកម្មវិធីដទៃទៀតដែលមាន ផលប៉ះពាល់ ដល់សុខុមាលភាពរបស់ ប្រជាជនមូលដ្ឋាន ។ល។

- ☞ អន្តរាគមន៍ផ្នែកសង្គមកិច្ចអាចនឹងផ្តល់អោយជារៀងរាល់ ឬជាសាច់ប្រាក់ តាមការសំរេចរបស់ ក្រុមប្រឹក្សាឃុំ សង្កាត់ ។ ក្រុមប្រឹក្សាឃុំ សង្កាត់ ត្រូវកំណត់លក្ខណៈវិនិច្ឆ័យអំពីគោលដៅក្នុងការផ្តល់ជំនួយ សង្គមកិច្ចនេះ (ក្រដាសលេខ៦៤) ។

២.១.១៣. ចំណាយអន្តរាគមន៍ផ្នែកសេដ្ឋកិច្ច

- ☞ គឺជាចំណាយទាក់ទងទៅនឹងការជំរុញកិច្ចអភិវឌ្ឍន៍សេដ្ឋកិច្ចក្នុងឃុំ សង្កាត់ ដូចជាចំណាយឧបត្ថម្ភគាំទ្រ ដល់អាជីវកម្មខ្នាតតូច ដែលមានផលប្រយោជន៍រួមក្នុងមូលដ្ឋាន ចំណាយគាំទ្រដល់ការរៀបចំជាផ្សារណាត់ ក្នុងការជួយលើកស្ទួយដល់ផលិតផលរបស់មូលដ្ឋាន ។ល។
- ☞ ក្រុមប្រឹក្សាឃុំ សង្កាត់ត្រូវកំណត់លក្ខណៈវិនិច្ឆ័យ អំពីគោលដៅក្នុងការផ្តល់ជំនួយអន្តរាគមន៍សេដ្ឋកិច្ចនេះ (ក្រដាសលេខ៦៥) ។

២.១.១៤. ចំណាយមិនបានគ្រោងទុក

ការគ្រោងចំណាយមិនបានគ្រោងទុក មិនត្រូវលើស៣% នៃថវិកាសរុបឡើយ ។ ខ្ទង់ថវិកានេះ ប្រើប្រាស់សំរាប់រ៉ាប់រងចំណាយមិនបានគ្រោងទុកក្នុងគំរោងថវិកា ឬសំរាប់រ៉ាប់រងចំណាយឥណទានថវិកាដែលបានគ្រោងរួចហើយតែមិនគ្រប់គ្រាន់ (កូដលេខ៦៦) ។

២.១.១៥. ចំណាយវិនិយោគផ្នែករដ្ឋបាល

ចំណាយក្នុងការទិញ ឬការបង្កើតឡើងនូវអចលនវត្ថុដែលបំរើដល់ដំណើរការរដ្ឋបាលឃុំ សង្កាត់ ដូចជា ទីស្នាក់ការ ទ្វេសំភារៈ និងសង្ហារឹមសំរាប់ជាមធ្យោបាយ និងមូលដ្ឋានសំភារៈរបស់រដ្ឋបាលឃុំ សង្កាត់ (កូដលេខ៦៧) ។

២.១.១៦. ចំណាយវិនិយោគអភិវឌ្ឍន៍មូលដ្ឋាន

ចំណាយក្នុងការទិញ ការបង្កើតឡើង ឬការធ្វើអោយប្រសើរឡើងនូវអចលនវត្ថុ និងហេដ្ឋារចនាសម្ព័ន្ធ សំរាប់បំរើដល់សេវាសាធារណៈ ដូចជាការអង្កេត ការគូរឃ្នង ការសាងសង់ ការជួលជុល និងការថែទាំផ្លូវ ស្ពាន ផ្សារ សាលារៀន មណ្ឌលសុខភាព មជ្ឈមណ្ឌលសហគមន៍ បណ្តាញធារាសាស្ត្រ ឃ្នាំងផ្ទុកសំភារៈកសិកម្ម ការផ្គត់ផ្គង់ថាមពលអគ្គិសនី និងទឹក ព្រមទាំងហេដ្ឋារចនាសម្ព័ន្ធដទៃទៀត (កូដលេខ៦៨) ។

២.២. នីតិវិធីរៀបចំគំរោងថវិកាឃុំ សង្កាត់

តួនាទី និងភារកិច្ច នៅក្នុងប្រតិទិនថវិកាឃុំ សង្កាត់ :

ការងារភារកិច្ច	អ្នកណាជាអ្នកទទួលខុសត្រូវ?	ធ្វើនៅពេលណា?
គំរោងថវិកា	មេឃុំ ចៅសង្កាត់ (ដោយមានជំនួយពីគណៈកម្មាការកសាងផែនការ និងថវិកា)	ដើមខែកក្កដា ដល់ថ្ងៃទី១៥ ខែតុលា
ផ្សព្វផ្សាយគំរោងថវិកាដល់សាធារណៈជន	មេឃុំ ចៅសង្កាត់	អោយបានមុនថ្ងៃទី១៥ ខែតុលា
អនុម័តគំរោងថវិកា	ក្រុមប្រឹក្សាឃុំ សង្កាត់	អោយបានមុនថ្ងៃទី៣១ ខែតុលា
បញ្ជូនគំរោងថវិកាដែលបានអនុម័តទៅអភិបាលខេត្ត-ក្រុង	មេឃុំ ចៅសង្កាត់	អោយបានមុនថ្ងៃទី០៥ ខែវិច្ឆិកា

ការងារភារកិច្ច	អ្នកណាជាអ្នកទទួលខុសត្រូវ?	ធ្វើនៅពេលណា?
បញ្ជាក់ទទួលស្គាល់គំរោងថវិកា	អភិបាលខេត្ត-ក្រុង	អោយបានមុនថ្ងៃទី៣០ ខែវិច្ឆិកា
អនុវត្តថវិកា	មេឃុំ ចៅសង្កាត់	ខែមករា ដល់ខែធ្នូ
កែតម្រូវថវិកា (បើមាន)	មេឃុំ ចៅសង្កាត់ និងក្រុមប្រឹក្សាឃុំ សង្កាត់	ខែមិថុនា និងខែកក្កដា
បិទបញ្ជីថវិកា	<ul style="list-style-type: none"> - មេឃុំ ចៅសង្កាត់ ជាអ្នករៀបចំ - ក្រុមប្រឹក្សាឃុំ សង្កាត់ ជាអ្នកអនុម័ត - អភិបាលខេត្ត ក្រុង ជាអ្នកបញ្ជាក់ ទទួលស្គាល់ 	ខែមករា ដល់ខែមីនាឆ្នាំបន្ទាប់

២.២.១. ការរៀបចំគំរោងថវិកាឃុំ សង្កាត់

☞ មេឃុំ ចៅសង្កាត់ត្រូវទទួលខុសត្រូវក្នុងការរៀបចំគំរោងថវិកាប្រចាំឆ្នាំ ដោយមានជំនួយ ចៅសង្កាត់រង និងគណៈកម្មាធិការកសាងផែនការនិងថវិកា ជាអ្នកជំនួយការ ។

២.២.២. ការអនុម័តគំរោងថវិកាឃុំ សង្កាត់

☞ មេឃុំ ចៅសង្កាត់ត្រូវអញ្ជើញសមាជិកក្រុមប្រឹក្សាឃុំ សង្កាត់ អោយចូលរួមប្រជុំ ដើម្បីពិនិត្យ និងអនុម័តគំរោងថវិកាប្រចាំឆ្នាំ ។

ក្រុមប្រឹក្សាឃុំ សង្កាត់ ពិនិត្យ និងសម្រេចលើឯកសារខាងក្រោម :

- ក). គំរោងថវិកា
- ខ). អនុសាសនៈនៃការបង្ហាញថវិកាមាន :
  - o ការប៉ាន់ស្មានផ្នែកសេដ្ឋកិច្ច និងហិរញ្ញវត្ថុដែលជាមូលដ្ឋាននៃគំរោងថវិកា
  - o ការផ្សារភ្ជាប់គ្នារវាងផែនការអភិវឌ្ឍន៍ឃុំ សង្កាត់
  - o ការចូលរួមរបស់ប្រជាជនមូលដ្ឋាន
- គ). របាយការណ៍ឆមាសទី១ ស្តីពីថវិកានៃឆ្នាំអនុវត្ត
- ឃ). ព័ត៌មានផ្សេងទៀតដែលក្រុមប្រឹក្សាឃុំ សង្កាត់ ត្រូវការចាំបាច់ក្នុងការពិភាក្សាលើគំរោងថវិកា

- ☞ មេឃុំ ចៅសង្កាត់ត្រូវកំណត់ពិពេលវេលា និងទីកន្លែងប្រជុំរបស់ ក្រុមប្រឹក្សាឃុំ សង្កាត់ អោយសាធារណៈជនបានដឹងយ៉ាងហោច ពីរបៀប ហ៊ុនពេលចាប់ផ្តើមប្រជុំរបស់ក្រុមប្រឹក្សា ។
- ☞ ចំពោះទីកន្លែងប្រជុំ របស់ក្រុមប្រឹក្សាឃុំ សង្កាត់ គួររៀបចំនៅទីកន្លែងណា ដែលអាចអោយប្រជាជន ចូលរួមបានច្រើនតាមដែលអាចធ្វើទៅបាន ។

២.២.៣. ការបញ្ជាក់ទទួលស្គាល់ថវិកា

☞ មេឃុំ ចៅសង្កាត់ ត្រូវដាក់ជូនគំរោងថវិកាដែលក្រុមប្រឹក្សាឃុំ សង្កាត់បានអនុម័តរួចចំនួនប្រាំបួន (ប្រាប់ដើម) ទៅអភិបាលខេត្ត ក្រុង អោយបានមុនថ្ងៃទី០៥ ខែវិច្ឆិកា ដើម្បីពិនិត្យ និងបញ្ជាក់ ទទួលស្គាល់ ដោយភ្ជាប់មកជាមួយ :

- សេចក្តីសង្ខេបនៃអនុសាសនៈដែលមានបញ្ជាក់អំពីមូលដ្ឋានក្នុងការព្យាករណ៍ចំណូល និងចំណាយ ព្រមទាំងការចូលរួមរបស់ប្រជាពលរដ្ឋ ក្នុងដំណើរការរៀបចំថវិកា
- របាយការណ៍ស្តីពីការអនុវត្តថវិកាក្នុងឆ្នាំ
- តារាងវិនិយោគគំរោងដែលបានបញ្ជាក់នៅក្នុងផែនការអភិវឌ្ឍន៍របស់ឃុំ សង្កាត់
- កំណត់ហេតុប្រជុំពិភាក្សាលើគំរោងថវិការបស់ក្រុមប្រឹក្សាឃុំ សង្កាត់

☞ អភិបាលខេត្ត ក្រុង ត្រូវពិនិត្យអនុលោមភាព និងបញ្ជាក់ទទួលស្គាល់លើគំរោងថវិកាអោយបានមុន ថ្ងៃទី៣០ ខែវិច្ឆិកា ។

២.៣. ការកែតម្រូវថវិកា

☞ មេឃុំ ចៅសង្កាត់ អាចផ្តួចផ្តើម ក្នុងការកែតម្រូវថវិកាក្នុងឆ្នាំថវិកា ។ ការកែតម្រូវថវិកានេះ ត្រូវរៀបចំ អនុម័ត និងបញ្ជាក់ទទួលស្គាល់ ដូចខាងក្រោម :

- មេឃុំ ចៅសង្កាត់ត្រូវរៀបចំការកែតម្រូវថវិកា និងស្នើសុំកែតម្រូវនេះទៅក្រុមប្រឹក្សាឃុំ សង្កាត់ ។
- ក្រុមប្រឹក្សាឃុំ សង្កាត់ត្រូវពិនិត្យ និងពិភាក្សា រួចធ្វើការអនុម័តលើការថវិកាកែតម្រូវនោះ ។
- អភិបាលខេត្ត ក្រុង ត្រូវពិនិត្យ និងបញ្ជាក់ទទួលស្គាល់ថវិកាកែតម្រូវនោះ ។

- ☞ បើគោលបំណងនៃការកែតម្រូវ គ្រាន់តែជាការវិភាជន៍ធនធានឡើងវិញក្នុងប្រភេទតែមួយ ឬក៏មិនមានផ្លាស់ប្តូរប្រភេទនៃគំរោងវិនិយោគទេនោះ ពុំចាំបាច់សុំការបញ្ជាក់ទទួលស្គាល់ឡើងវិញពីអភិបាលខេត្តក្រុងទេ ។
- ☞ ការកែតម្រូវថវិកាដូចករណីខាងលើ ទោះបីមិនចាំបាច់មានការបញ្ជាក់ទទួលស្គាល់ពីអភិបាលខេត្ត ក្រុងក៏ដោយ មេឃុំ ចៅសង្កាត់ ត្រូវជូនដំណឹងជាលាយលក្ខណ៍ទៅអភិបាលខេត្ត ក្រុង និងរតនាគារខេត្ត ក្រុងស្តីពីគំរោងថវិកាដែលបានកែតម្រូវរួច ។
- ☞ សេចក្តីជូនដំណឹងត្រូវធ្វើអោយបានមុន៥ថ្ងៃការងារ បន្ទាប់ពីការពិភាក្សា និងអនុម័តរបស់ក្រុមប្រឹក្សាឃុំសង្កាត់ ។

សេចក្តីជូនដំណឹងត្រូវភ្ជាប់មកជាមួយនូវឯកសារ ដូចខាងក្រោម :

- ឯកសារថវិកាកែតម្រូវ
- សេចក្តីសង្ខេបបញ្ជាក់អំពីការប្រែប្រួលពីថវិកាដំបូង និងហេតុផលដែលនាំអោយមានការប្រែប្រួល
- កំណត់ហេតុកិច្ចពិភាក្សារបស់ក្រុមប្រឹក្សាឃុំ សង្កាត់ ។

ចំណាំ : ការប្រើប្រាស់ថវិកាមិនបានគ្រោងទុក មិនចាំបាច់មានការកែតម្រូវថវិកាទេ ។

លំហាត់អនុវត្តទី១ (២.៣)

ឃុំសន្តិភាព ស្រុកស្មៅភាព ខេត្តសៀមរាប មានសមាជិកក្រុមប្រឹក្សាចំនួន១១នាក់ និងមានភូមិចំនួន២០ ។ នៅដើមឆ្នាំ២០០៣ ឃុំសន្តិភាព ចាប់ផ្តើមរៀបចំគម្រោងថវិកាឆ្នាំ២០០៣ ។ មុនពេលរៀបចំផែនការថវិកា ឃុំបានប្រមូលព័ត៌មាន និងបានដឹងអំពីចំនួនធនធាន និងមុខចំណាយដែលត្រូវចាយ ក្នុងឆ្នាំ២០០៣ ។ ខាងក្រោម ជាចំនួនធនធាន និងព័ត៌មានដែលឃុំមានសំរាប់ជាមូលដ្ឋាន ក្នុងការរៀបចំគម្រោងថវិកា ឆ្នាំ២០០៣ :

ផ្នែកចំណូល

១. ក្រសួងសេដ្ឋកិច្ច និងហិរញ្ញវត្ថុ បានវិភាជន៍ថវិកាពីមូលនិធិឃុំ សង្កាត់សំរាប់ឆ្នាំ២០០៣ មានចំនួនសរុប ៦៥.៤០៤.០០០រៀល ដោយក្នុងនោះមានចំនួន ១៥.៤០៤.០០០រៀល សំរាប់រដ្ឋបាលទូទៅ និង ៥០.០០០.០០០រៀល សំរាប់អភិវឌ្ឍន៍មូលដ្ឋាន ។
២. នៅចុងខែមករា ឆ្នាំ២០០៣ ក្រសួងសេដ្ឋកិច្ចនិងហិរញ្ញវត្ថុ បានវិភាជន៍បន្ថែមសំរាប់រាល់លើប្រាក់ឧបត្ថម្ភរបស់មេភូមិសំរាប់១២ខែ គឺពីខែមករា ដល់ខែធ្នូ ឆ្នាំ២០០៣ ដែលមេភូមិម្នាក់ៗត្រូវទទួលបានប្រាក់ឧបត្ថម្ភប្រចាំខែចំនួន ២២.០០០រៀល ដែលចំនួនប្រាក់ឧបត្ថម្ភសរុបមានចំនួន ៥.២៨០.០០០រៀល ។
៣. នៅឆ្នាំ២០០៣នេះ គណៈកម្មាធិការកសាងផែនការ និងថវិកា បានប៉ាន់ស្មានថា ឃុំអាចរកចំណូលបានពីការធ្វើសំបុត្រកំណើត និងកំរៃរដ្ឋបាលផ្សេងៗទៀតមានទឹកប្រាក់ចំនួន៥០០.០០០ រៀល ។
៤. ប្រជាពលរដ្ឋមូលដ្ឋានបានសន្យាជាមួយឃុំ លើការចូលរួមថវិកាដល់គម្រោងការរបស់ឃុំក្នុងឆ្នាំ២០០៣ មានទឹកប្រាក់ ចំនួន៤.៥០០.០០០រៀល ។

ផ្នែកចំណាយ

១. ប្រាក់បំណាច់របស់ក្រុមប្រឹក្សាឃុំសំរាប់ឆ្នាំ២០០៣ (១២ខែ)
  - មេឃុំ : ១០០.០០០រៀល X ១២ខែ = ១.២០០.០០០រៀល
  - ជំទប់២រូប : ៨០.០០០រៀល X ២នាក់ X ១២ខែ = ១.៩២០.០០០រៀល
  - សមាជិកក្រុមប្រឹក្សាឃុំ៨រូប : ៧០.០០០រៀល X ៨នាក់ X ១២ខែ = ៦.៧២០.០០០រៀល

ប្រាក់បំណាច់សរុបសំរាប់ក្រុមប្រឹក្សាឃុំមានចំនួន = ៩.៨៤០.០០០ រៀល
២. ប្រាក់ឧបត្ថម្ភមេភូមិឆ្នាំ២០០៣ : ២២.០០០រៀល X ២០នាក់ X ១២ខែ = ៥.២៨០.០០០រៀល ។
៣. ថ្លៃភ្លើងមានចំនួន ២០.០០០រៀលក្នុងមួយខែ ដូច្នោះក្នុងមួយឆ្នាំត្រូវចំណាយ ២៤០.០០០រៀល ។
៤. ថ្លៃទឹកមានចំនួន ១០.០០០រៀលក្នុងមួយខែ ដូច្នោះក្នុងមួយឆ្នាំត្រូវចំណាយ ១២០.០០០រៀល ។
៥. ថ្លៃសំភារៈការិយាល័យ (បិទ សៀវភៅ ក្រដាស.....) មានចំនួន ៣៥.០០០រៀលក្នុងមួយខែ ដូច្នោះក្នុងមួយឆ្នាំ ត្រូវចំណាយ ៤២០.០០០រៀល

៦. ថ្លៃធ្វើដំណើរ និងដឹកជញ្ជូនប្រចាំឆ្នាំប្រហែល ៣៨៤.០០០រៀល ។
៧. ថ្លៃថតចម្លងឯកសារសំរាប់ឆ្នាំ២០០៣ មានចំនួន ២៥០.០០០រៀល ។
៨. ឆ្នាំ២០០៣នេះ ឃុំមានផែនការនឹងមានកញ្ចប់ថវិកា សំរាប់ជួយដល់គ្រួសារអ្នករងគ្រោះដោយទឹកជំនន់ ចំនួន ១.០០០.០០០រៀល ។
៩. ថ្លៃជួសជុល និងថែទាំការិយាល័យឃុំ មានចំនួន ៩០០.០០០រៀល ។
១០. ថ្លៃជួសជុលម៉ូតូ សំភារៈបរិក្ខារ និងគ្រឿងសង្ហារឹមមានចំនួន ១៣០.០០០រៀល ។
១១. ឆ្នាំ២០០៣នេះ ឃុំ មានផែនការត្រូវទិញកៅអីអង្គុយចំនួន១៥ និងតុមួយ ដែលមានតំលៃសរុប ៤១០.០០០រៀល ។
១២. ឆ្នាំ២០០៣នេះ ឃុំសន្តិភាព មានផែនការធ្វើគំរោងការពង្រឹងខាងក្រោម :
  - គំរោងផ្លូវលំជនបទមានតំលៃ ៤៨.០០០.០០០រៀល
  - គំរោងអណ្តូង និងបង្គន់អនាម័យនៅសាលារៀនមានតំលៃ ២.២១០.០០០រៀល
  - គំរោងបណ្តុះបណ្តាលអក្ខរកម្មមានតំលៃ ១.៥០០.០០០រៀល
១៣. ចំណាយសំរាប់ប្រតិបត្តិការគំរោង រៀបចំផែនការអភិវឌ្ឍន៍ និងកម្មវិធីវិនិយោគឃុំមានចំនួន ៣.០០០.០០០រៀល ។
១៤. ចំណាយមិនបានគ្រោងទុក ឃុំបានគ្រោងថវិកាចំនួន ២.០០០.០០០រៀល ។

សំណួរ

១. ចូររៀបចំគំរោងថវិកាឆ្នាំ២០០៣ តាមទំរង់ថវិកា ។
២. ចូរគណនាថវិកាសរុបដែលបានវិភាជន៍ពីមូលនិធិឃុំ សង្កាត់ ។
៣. ចូរគណនាថវិកាបេឡាបុរេប្រទានលើកទីមួយ ។

មេរៀនទី៣

ប្រព័ន្ធទូទាត់ និងគណនេយ្យស្រុក សង្កាត់

៣.១. ខួបនៃការចំណាយ

ខួបនៃការចំណាយរួមមាន ៤ ដំណាក់កាលដូចខាងក្រោម :

- ការសន្យាចំណាយ
- ការជំរះបញ្ជី
- ការចេញអាណត្តិបើកប្រាក់
- ការទូទាត់

៣.១.១. ការសន្យាចំណាយ

ក). តើការសន្យាចំណាយ គឺជាអ្វី ?

ការសន្យាចំណាយ គឺជាសកម្មភាពដែលឈានទៅរកការធ្វើកិច្ចសន្យា ឬកិច្ចព្រមព្រៀង សំរាប់លទ្ធកម្ម ការងារសាងសង់ ការងារសេវាកម្ម និងសំភារៈ-ទំនិញ ។

កិច្ចសន្យា ឬកិច្ចព្រមព្រៀងនេះ អាចមានរូបភាពដូចខាងក្រោម :

- កិច្ចសន្យាជាលាយលក្ខណ៍អក្សរ
- ការបញ្ជាទិញជាលាយលក្ខណ៍អក្សរ
- ការបញ្ជាទិញដោយផ្ទាល់មាត់ (ក្នុងករណីបេឡាបុរេប្រទាន)

- ☞ ការងារសាងសង់ ការងារសេវាកម្ម និងសំភារៈ-ទំនិញ អាចមានលក្ខណៈប្រគល់ ទទួលភ្លាមៗ ឬ នៅពេលក្រោយតាមកិច្ចសន្យាដែលបានព្រមព្រៀងគ្នារវាងមេឃុំ ចៅសង្កាត់ជាមួយអ្នកម៉ៅការ ឬអ្នកផ្គត់ផ្គង់ ។
- ☞ ការសន្យាចំណាយ គឺជាការកំណត់កាតព្វកិច្ចមួយជូនដល់មេឃុំ សង្កាត់ ក្នុងការទូទាត់ជូនអ្នកម៉ៅការ ឬអ្នកផ្គត់ផ្គង់ ដែលបានបំពេញគ្រប់លក្ខខ័ណ្ឌ ដូចមានចែងក្នុងកិច្ចសន្យា ឬការបញ្ជាទិញ ។

ខ). នីតិវិធី

មានតែមេឃុំ ចៅសង្កាត់ ឬអ្នកទទួលសិទ្ធិទេ ដែលអាចសំរេចលើកិច្ចសន្យា ចំណាយបាន ។

មុននឹងធ្វើការសន្យាចំណាយ មេឃុំ ចៅសង្កាត់ ឬអ្នកទទួលសិទ្ធិ ត្រូវពិនិត្យ និងធានាថា :

- ការចំណាយមិនបានរំលោភទៅនឹងបទប្បញ្ញត្តិច្បាប់ណាមួយរបស់ព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជាទេ ។
- ការចំណាយដែលបានស្នើសុំ បានឆ្លុះបញ្ចាំងនៅក្នុងគំរោងថវិកាទៅតាមខ្ទង់ថវិកាណាមួយត្រឹមត្រូវ ។ គោលបំណងនៃការត្រួតពិនិត្យ គឺដើម្បីធ្វើអោយចំណាយនេះ ត្រឹមត្រូវទៅតាមសកម្មភាពដែលបានអនុម័តនៅក្នុងគំរោងថវិកា ។
- មានឥណទានទំនេរគ្រប់គ្រាន់នៅក្នុងខ្ទង់ថវិកា ។ ព័ត៌មាននេះ គឺមានក្នុងសលាកប័ត្រតាមដានការប្រើប្រាស់ឥណទាន នៅក្នុងបង្គោល (កូឡោន) "ឥណទាននៅសល់" រីឯគោលបំណងនៃការផ្ទៀងផ្ទាត់នេះ គឺដើម្បីចៀសវាងការចំណាយលើស ។
- ការចំណាយ ត្រូវអនុវត្តស្របតាមនីតិវិធីលទ្ធកម្មមេឃុំ សង្កាត់ ។

ការសន្យាចំណាយ គឺមិនស្ថិតក្រោមការត្រួតពិនិត្យជាមុនរបស់អភិបាលខេត្ត ក្រុង ឬមន្ត្រីត្រួតពិនិត្យហិរញ្ញវត្ថុ របស់មន្ទីរសេដ្ឋកិច្ច និងហិរញ្ញវត្ថុឡើយ ។

៣.១.២. ការជំរះបញ្ជី

មេឃុំ ចៅសង្កាត់ ត្រូវធ្វើការជំរះបញ្ជី បន្ទាប់ពីបានទទួលការងារសាងសង់ សំភារៈប្តូរទំនិញ និងការងារសេវាកម្ម ពីអ្នកផ្គត់ផ្គង់ ឬអ្នកម៉ៅការ ។

គោលបំណងនៃការជំរះបញ្ជី គឺដើម្បីធ្វើសុពលភាពនៃកាតព្វកិច្ច សំរាប់ការទូទាត់ ។ ការជំរះបញ្ជីនេះ ត្រូវអនុវត្តដូចខាងក្រោម :

- ពិនិត្យថាតើអ្នកផ្គត់ផ្គង់ ឬអ្នកម៉ៅការ មានសិទ្ធិគ្រប់គ្រាន់ក្នុងការស្នើសុំទូទាត់ដែរឬទេ ។
- ពិនិត្យថាតើសំភារៈ-ទំនិញ ត្រូវបានប្រគល់ទទួល ឬការងារសាងសង់ និងការងារសេវាកម្ម ត្រូវបានផ្តល់ស្របទៅតាមកិច្ចសន្យា ឬការបញ្ជាទិញ ដូចដែលបានបញ្ជាក់ដោយមន្ត្រីមុខការដែរឬទេ ។

- ផ្ទៀងផ្ទាត់ថាវិក័យប័ត្រដែលបានដាក់ជូនដោយអ្នកម៉ៅការ ឬអ្នកផ្គត់ផ្គង់ ពិតជាត្រឹមត្រូវទៅតាម ចំនួន និងថ្លៃដែលបានព្រមព្រៀងគ្នា ។
- វិក័យប័ត្រ ដែលបានដាក់ជូនដោយអ្នកផ្គត់ផ្គង់ ឬអ្នកម៉ៅការ ត្រូវបញ្ជាក់យ៉ាងហោច :
  - o ចំនួនទឹកប្រាក់
  - o ការពិពណ៌នាអំពីការងារសាងសង់ សំភារៈ-ទំនិញ ឬការងារសេវាកម្ម
  - o កាលបរិច្ឆេទ ឈ្មោះ ហត្ថលេខា និងអាស័យដ្ឋានរបស់អ្នកផ្គត់ផ្គង់ ឬអ្នកម៉ៅការ

មន្ត្រីមុខការ គឺជា :

- មន្ត្រីឃុំ សង្កាត់ (សំរាប់សំភារៈ-ទំនិញ និងការងារសេវាកម្ម) ឬ
- អ្នកត្រួតពិនិត្យបច្ចេកទេសដែលបានចាត់តាំង ឬជួលដោយមេឃុំចៅសង្កាត់ (សំរាប់ការងារសាងសង់)

៣.១.៣. ការចេញអាណត្តិបើកប្រាក់

☞ បន្ទាប់ពីបានបញ្ចប់ការជំរះបញ្ជី មេឃុំ ចៅសង្កាត់ ត្រូវរៀបចំ និងចុះហត្ថលេខា លើអាណត្តិបើកប្រាក់ ហើយបញ្ជូនទៅគណនេយ្យករនៅវត្តសាគារខេត្ត ក្រុង ដោយភ្ជាប់ជាមួយវិក័យប័ត្រ ឬលិខិតយុត្តការ ផ្សេងទៀត ។ ឃុំ សង្កាត់ ត្រូវរក្សា អាណត្តិបើកប្រាក់មួយច្បាប់ទុកជាឯកសារ ។

- ☞ គណនេយ្យករនៅវត្តសាគារខេត្តក្រុង ត្រូវបញ្ជាក់ពីការទទួលបានអាណត្តិបើកប្រាក់ជាលាយលក្ខណ៍អក្សរ ។ ឃុំ សង្កាត់ ត្រូវមានសៀវភៅបញ្ជូនលិខិតមួយក្បាល សំរាប់អ្នកទទួលចុះហត្ថលេខា ។
- ☞ មេឃុំ ចៅសង្កាត់ ត្រូវជូនដំណឹងជាលាយលក្ខណ៍អក្សរនៃការចេញអាណត្តិបើកប្រាក់ (លេខ កាលបរិច្ឆេទ និងចំនួនទឹកប្រាក់) ដល់អ្នកទទួលប្រាក់ (អ្នកផ្គត់ផ្គង់ ឬអ្នកម៉ៅការ) ។
- ☞ ឃុំ សង្កាត់ (ឬមន្ត្រីដែលតែងតាំងដោយមេឃុំ ចៅសង្កាត់) ត្រូវកត់ត្រារាល់ការចំណាយ ចំពោះ អាណត្តិបើកប្រាក់ដែលត្រឹមត្រូវ ទៅក្នុងសលាកប័ត្រតាមដានការប្រើប្រាស់ឥណទាន (យស.០៦) ។

៣.១.៤. ការទូទាត់ចំណាយ

☞ រាល់ការចំណាយរបស់ឃុំ សង្កាត់ ត្រូវបានធ្វើការទូទាត់ ដោយយោងតាមវិធាន និងនីតិវិធីដែលបានបញ្ជាក់ នៅក្នុងផ្នែក**៣.២** ។

៣.២. នីតិវិធីនៃការទូទាត់

៣.២.១. ការទូទាត់អនុវត្តដោយរតនាគារខេត្ត ក្រុង

ក). គោលការណ៍ទូទៅ

- រតនាគារខេត្ត ក្រុង មិនអាចធ្វើការទូទាត់ចំណាយណាមួយ ដោយគ្មានសំណើជាលាយស័ក្តអក្សរ ដែលចេញដោយមេឃុំ ចៅសង្កាត់ ឬអ្នកទទួលសិទ្ធិ ក្រោមទំរង់ជាអាណត្តិបើកប្រាក់ទេ ។
- មេឃុំ ចៅសង្កាត់ អាចដាក់ស្នើអាណត្តិបើកប្រាក់ដល់គណនេយ្យករ នៅរតនាគារខេត្ត ក្រុង រហូតដល់ថ្ងៃទី៣១ ខែធ្នូ នៃឆ្នាំថវិកា ។

ខ). ដំណើរការទូទាត់

ជំហានទី១ :

- ☞ គណនេយ្យកររបស់មេឃុំ សង្កាត់ នៅរតនាគារខេត្ត ក្រុង ត្រូវធ្វើការត្រួតពិនិត្យលើអាណត្តិបើកប្រាក់ ដែលដាក់ជូនដោយមេឃុំ ចៅសង្កាត់ ឬអ្នកទទួលសិទ្ធិ ។
- ☞ គណនេយ្យករ ត្រូវដំណើរការត្រួតពិនិត្យ និងបញ្ជាក់ច្បាស់លាស់ថា :
  ១. មេឃុំ ចៅសង្កាត់ ឬអ្នកទទួលសិទ្ធិ បានចុះហត្ថលេខាលើអាណត្តិបើកប្រាក់ ។ ហត្ថលេខាលើអាណត្តិបើកប្រាក់ ត្រូវតែដូចគ្នានឹងគំរូហត្ថលេខាតំកល់នៅរតនាគារខេត្ត ក្រុង ។
  ២. មេឃុំ សង្កាត់ បានទទួលការងារសាងសង់ សំភារៈទំនិញ ឬការងារសេវាកម្ម ដែលបានស្នើសុំធ្វើការទូទាត់ ។ ការបញ្ជាក់ច្បាស់លាស់អំពីការបានទទួលនេះ គឺមាននៅក្នុងលិខិតយុត្តិការដែលបានដាក់ស្នើ ដោយមេឃុំ ចៅសង្កាត់ ឬមន្ត្រីរដ្ឋបាលមេឃុំ សង្កាត់ ។
    - ក្នុងករណីការងារសាងសង់ ត្រូវមានការបញ្ជាក់ និងចុះហត្ថលេខារបស់អ្នកត្រួតពិនិត្យច្រកទេស ដែលបានត្រួតពិនិត្យលើការងារសាងសង់នេះ ។
    - ក្នុងករណី សំភារៈទំនិញ ឬការងារសេវាកម្ម ត្រូវរាយការណ៍ប្រគល់ទទួល ដែលបានចុះហត្ថលេខា ដោយមេឃុំ ចៅសង្កាត់ ឬមន្ត្រីរដ្ឋបាលមេឃុំ សង្កាត់ ។
- ៣. វិក័យប័ត្រ និងលិខិតយុត្តិការដទៃទៀត ភ្ជាប់ទៅនឹងអាណត្តិបើកប្រាក់ :
  - ពិតជាត្រឹមត្រូវ
  - ត្រូវនឹងប្រភេទចំណាយ
  - ចំនួនទឹកប្រាក់ត្រឹមត្រូវតាមកិច្ចសន្យា ឬលិខិតបញ្ជាទិញ

- ៤. អ្នកទទួលប្រាក់ពីការទូទាត់ (អ្នកម៉ៅការ ឬអ្នកផ្គត់ផ្គង់) នៅលើវិក័យប័ត្រ ឬអាណត្តិបើកប្រាក់ពិតជា ត្រឹមត្រូវដូចក្នុងកិច្ចសន្យា ឬការបញ្ជាទិញមែនដែរឬទេ ។
- ៥. ការទូទាត់ដែលស្នើសុំ :
  - មាននៅក្នុងខ្លងថវិកាដែលបានអនុម័ត
  - មានឥណទានទំនេរ
- ៦. សមតុល្យរបស់គណនីប្រាក់បញ្ញើមានលទ្ធភាពទូទាត់បាន ។

ជំហានទី២ :

☞ ប្រសិនបើការស្នើសុំទូទាត់ឆ្លើយតបទៅនឹងការត្រួតពិនិត្យនៃជំហានទី១ គណនេយ្យករ ត្រូវចុះហត្ថលេខា លើអាណត្តិបើកប្រាក់ ហើយស្នើអោយបេឡាកររតនាគារខេត្ត ក្រុងធ្វើការទូទាត់ជូនអ្នកត្រូវទទួលប្រាក់ ដូចដែលបានបញ្ជាក់ច្បាស់លាស់នៅក្នុងអាណត្តិបើកប្រាក់ ។

ជំហានទី៣ :

☞ បេឡាកររតនាគារខេត្ត ក្រុង ធ្វើការទូទាត់ដល់អ្នកទទួលប្រាក់ ស្របតាមវិធាននៃការទូទាត់របស់ រតនាគារខេត្តក្រុង ។

ជំហានទី៤ :

☞ ប្រសិនបើ ស័ក្ខខ័ណ្ឌដែលបានបញ្ជាក់ក្នុងជំហានទី១ មិនបានបំពេញនោះទេ គណនេយ្យករត្រូវ :

- ព្យួរការទូទាត់
- ជូនដំណឹងជាលាយលក្ខណ៍អក្សរដល់មេឃុំ ចៅសង្កាត់ ដោយបញ្ជាក់អំពីមូលហេតុដែលនាំអោយ មានការព្យួរការទូទាត់នេះ និងស្នើសុំធ្វើការកែសំរួលអោយបានត្រឹមត្រូវ ។

ជំហានទី៥ :

☞ បន្ទាប់ពីទទួលបានសេចក្តីជូនដំណឹងពីគណនេយ្យករ (ក្នុងជំហានទី៤) មេឃុំ ចៅសង្កាត់ ត្រូវ :

- ចាត់វិធានការចាំបាច់ចំពោះការស្នើសុំកែសំរួលរបស់គណនេយ្យករ ។
- ធ្វើសេចក្តីបញ្ជាក់ជាលាយលក្ខណ៍អក្សរ ឆ្លើយតបទៅនឹងសំណូមពររបស់គណនេយ្យករ ។
- ដាក់ជូន ដោយភ្ជាប់មកជាមួយនូវលិខិតយុត្តិការបន្ថែម ។

ជំហានទី៦ :

- ☞ គណនេយ្យករ ធ្វើការពិនិត្យឯកសារដែលបានដាក់ជូនដោយមេឃុំ ចៅសង្កាត់ បើសិនជាត្រឹមត្រូវហើយ ក្រោយពីការកែសំរួលពីមេឃុំ ចៅសង្កាត់ គណនេយ្យករត្រូវចុះហត្ថលេខាលើអាណត្តិបើកប្រាក់ រួចបញ្ជូន ទៅបេឡាករដើម្បីធ្វើការទូទាត់ ។
- ☞ ប្រសិនបើ ការកែសំរួលនៅតែមិនទាន់ត្រឹមត្រូវ គណនេយ្យករ ត្រូវធ្វើការផ្អាកការទូទាត់ ហើយជូនដំណឹង ត្រលប់ទៅមេឃុំ ចៅសង្កាត់វិញ ។

ជំហានទី៧ :

ក្នុងករណី មិនបានព្រមព្រៀងគ្នានៅក្នុងជំហានទី៦ :

- មេឃុំ ចៅសង្កាត់ និងគណនេយ្យករ ត្រូវជួបធ្វើការពិគ្រោះយោបល់ ដើម្បីរកការព្រមព្រៀងគ្នា ។ វិធានការណាមួយដែលឈានដល់ការព្រមព្រៀងគ្នារវាងមេឃុំ ចៅសង្កាត់ ត្រូវតែស្របទៅនឹង បទបញ្ជានៃដំណើរការទូទាត់ដែលបានកំណត់ជាធរមាន ។
- ប្រសិនបើ ជារយៈពេល៥ថ្ងៃការងារហើយ នៅតែមិនទាន់ព្រមព្រៀងគ្នាទៀត មេឃុំ ចៅសង្កាត់ អាចដាក់ជូនបញ្ហានេះ ទៅអភិបាលខេត្ត ក្រុង ដើម្បីពិនិត្យ និងសំរេច ។

ជំហានទី៨ :

- ☞ អភិបាលខេត្ត ក្រុង ធ្វើសេចក្តីសំរេច និងជូនដំណឹងជាលាយលក្ខណ៍អក្សរដល់មេឃុំ ចៅសង្កាត់ និងប្រធាន រតនាគារខេត្ត ក្រុងជាបន្ទាន់ ។ សេចក្តីសំរេចរបស់អភិបាលខេត្ត ក្រុង ចាត់ទុកជាការសំរេចចុងក្រោយ ។

ជំហានទី៩ :

- ☞ គណនេយ្យករ ចាត់ចែងអាណត្តិបើកប្រាក់តាមសេចក្តីសំរេចរបស់អភិបាលខេត្ត ក្រុង ។ គណនេយ្យករ ត្រូវភ្ជាប់សេចក្តីសំរេចនេះ (ជាលិខិតយុត្តិការ) ជាមួយនឹងសំណុំឯកសារទូទាត់ ។

៣.២.២. វិធាននានានៃការទូទាត់បេឡាបុរេប្រទាន

- ☞ បន្ទាប់ពីអភិបាលខេត្ត ក្រុង បានបញ្ជាក់ទទួលស្គាល់លើគំរោងថវិកាយុំ សង្កាត់រួចហើយ ទើបយុំ សង្កាត់ អាចអនុវត្តបេឡាបុរេប្រទាន នៅក្នុងឆ្នាំថវិកាបាន ។
- ☞ ដើម្បីទទួលបានសាច់ប្រាក់បេឡាបុរេប្រទាន មេឃុំ ចៅសង្កាត់ ត្រូវស្នើឡើងជាលាយលក្ខណ៍អក្សរ ទៅរតនាគារខេត្ត ក្រុង ។ កិច្ចដំណើរការដំបូងនៃបេឡាបុរេប្រទាន មិនតំរូវអោយមានលិខិតយុត្តិការអ្វី ភ្ជាប់ជាមួយនឹងសំណើទេ ។

- ☞ បេឡាបុរេប្រទាន ត្រូវបានយកចេញពីគណនីប្រាក់បញ្ញើរបស់ឃុំ សង្កាត់ នៅរតនាគារខេត្ត ក្រុង ។
- ☞ កំរិតកំណត់នៃបេឡាបុរេប្រទាន មិនត្រូវលើសពី១/៤ នៃចំណាយថវិកាចរន្ត ដកប្រាក់បៀវត្ស និងប្រាក់បំណាច់ (លេខកូដ៦០) ។
- ☞ មេឃុំ ចៅសង្កាត់ ត្រូវទទួលខុសត្រូវលើការប្រើប្រាស់បេឡាបុរេប្រទាននេះ អោយត្រឹមត្រូវតាមវិធាន ដែលបានកំណត់ ។

ក). បេឡាករុបុរេប្រទាន

- ☞ មេឃុំ ចៅសង្កាត់ ត្រូវតែងតាំងមន្ត្រីរដ្ឋបាលឃុំ សង្កាត់ អោយទទួលជាបេឡាបុរេប្រទានដោយធ្វើការជូន ដំណឹងជាលាយលក្ខណ៍អក្សរអំពីការតែងតាំងនេះជូនប្រធានរតនាគារខេត្ត ក្រុង ។

បេឡាករុបុរេប្រទានត្រូវទទួលខុសត្រូវ :

- ធ្វើការទូទាត់ និងរក្សាឯកសារបញ្ជីបេឡាបុរេប្រទាន
- រក្សាមូលនិធិ និងលិខិតយុត្តិការ អោយបានគត់មត់

- ☞ បេឡាករុបុរេប្រទាន បំពេញភារកិច្ចរបស់ខ្លួនក្រោមការត្រួតពិនិត្យរួមគ្នាពីមេឃុំ ចៅសង្កាត់ និង គណនេយ្យករឃុំ សង្កាត់ នៅរតនាគារខេត្ត ក្រុង ។

ខ). ប្រតិបត្តិការបេឡាបុរេប្រទាន

- ☞ ដើម្បីធ្វើការចំណាយ បេឡាករុបុរេប្រទាន ត្រូវរៀបចំ និងដាក់ជូនមេឃុំ ចៅសង្កាត់ (អ្នកទទួលសិទ្ធិ) នូវប័ណ្ណចំណាយ ។
- ☞ ការទូទាត់ណាមួយពីបេឡាបុរេប្រទាន មិនត្រូវលើសពី ២០០.០០០រៀល (ពីររយពាន់រៀល) ឡើយ ។
- ☞ បេឡាករុបុរេប្រទាន ត្រូវកត់ត្រារាល់ការចំណាយ និងការបំពេញវិញ ទៅក្នុងសៀវភៅបេឡាបុរេប្រទាន ។
- ☞ ពេលដែលសមតុល្យរបស់បេឡាបុរេប្រទាន នៅសល់ត្រឹម ឬទាបជាងពាក់កណ្តាលនៃកំរិតអនុញ្ញាតមេឃុំ ចៅសង្កាត់ អាចស្នើសុំបំពេញវិញ ។ សំណើសុំបំពេញវិញ ត្រូវដាក់ជូនគណនេយ្យករនៅរតនាគារខេត្តក្រុង ។
- ☞ នៅដំណាច់ឆ្នាំថវិកា បេឡាករុបុរេប្រទាន ត្រូវបង់សាច់ប្រាក់ដែលមិនបានប្រើប្រាស់មកគណនេយ្យករឃុំ សង្កាត់ នៅរតនាគារខេត្ត ក្រុងវិញ ។

៣.៣. ប្រតិបត្តិការគណនេយ្យ

ប្រតិបត្តិការប្រព័ន្ធគណនេយ្យឃុំ សង្កាត់ រួមមានផ្នែកទាំងឡាយដូចខាងក្រោម :

ប្រតិបត្តិការ	គោលបំណងចម្បង	ការទទួលខុសត្រូវ
គណនេយ្យហិរញ្ញវត្ថុ	រៀបចំរបាយការណ៍ហិរញ្ញវត្ថុ	រតនាគារខេត្ត ក្រុង
គណនេយ្យបេឡាបុរេប្រទាន	ត្រួតពិនិត្យការប្រើប្រាស់បេឡាបុរេប្រទាន	រដ្ឋបាលឃុំ សង្កាត់
គណនេយ្យថវិកា	តាមដានការអនុវត្តថវិកា	រដ្ឋបាលឃុំ សង្កាត់

៣.៣.១. គណនេយ្យបេឡាបុរេប្រទាន

☞ គណនេយ្យសំរាប់បេឡាបុរេប្រទាន គឺជាការទទួលខុសត្រូវរបស់បេឡាករុបុរេប្រទានក្រោមការត្រួតពិនិត្យរបស់មេឃុំ ចៅសង្កាត់ និងគណនេយ្យករនៅរតនាគារខេត្ត ក្រុង ។

ឯកសារខាងក្រោម ត្រូវបានប្រើប្រាស់ក្នុងកិច្ចបញ្ជីការនៃប្រតិបត្តិការបេឡាបុរេប្រទាន :

- សៀវភៅបេឡាបុរេប្រទាន សំរាប់កត់ត្រាចំណូល និងចំណាយសាច់ប្រាក់ ។
- ប័ណ្ណចំណូល ចំណាយ សំរាប់កត់ត្រាកិច្ចប្រតិបត្តិការចំណូល ចំណាយ ។
- តារាងផ្គូផ្គងបេឡាបុរេប្រទាន សំរាប់ភ្ជាប់ជាមួយសំណើបំពេញបេឡាបុរេប្រទានវិញ ។

ក). ការបង្កើតបេឡាបុរេប្រទាន

☞ រតនាគារខេត្ត ក្រុង បើកផ្តល់សាច់ប្រាក់បេឡាបុរេប្រទានដំបូងដល់មេឃុំ ចៅសង្កាត់ផ្អែកតាមសំណើរបស់ឃុំ សង្កាត់ ។

បេឡាករុបុរេប្រទានត្រូវ :

- ចុះហត្ថលេខាទទួលសាច់ប្រាក់បេឡាបុរេប្រទានពីរតនាគារ
- រៀបចំប័ណ្ណចំណូល
- កត់ត្រាចំនួនទឹកប្រាក់ដែលទទួលបានទៅក្នុងសៀវភៅបេឡាបុរេប្រទាន

ខ). ការទូទាត់

☞ បេឡាករុបុរេប្រទាន ត្រូវរៀបចំប័ណ្ណចំណាយបេឡាបុរេប្រទាន សំរាប់ដាក់ជូនមេឃុំ ចៅសង្កាត់ ដើម្បីអនុម័ត ។ ប័ណ្ណចំណាយ ត្រូវភ្ជាប់មកជាមួយនូវសក្ខីប័ត្រចំណាយត្រឹមត្រូវ (វិក័យប័ត្រ) ។

☞ នៅពេលទទួលការអនុញ្ញាតពីមេឃុំ ចៅសង្កាត់ ចំពោះប្រតិបត្តិការចំណាយណាមួយ (បានចុះហត្ថលេខាលើប័ណ្ណចំណាយ) បេឡាករបុរេប្រទានត្រូវ :

- បើកផ្តល់សាច់ប្រាក់ដល់អ្នកត្រូវទទួល
- កត់ត្រាចំណាយចូលទៅក្នុងសៀវភៅបេឡាបុរេប្រទាន
- រក្សាលិខិតយុត្តិការ និងសាច់ប្រាក់នៅសល់ក្នុងបេឡាបុរេប្រទានប្រកបដោយសុវត្ថិភាព ។

គ). ការបំពេញបេឡាបុរេប្រទានឡើងវិញ

☞ នៅពេលស្នើសុំបេឡាបុរេប្រទានឡើងវិញ បេឡាករបុរេប្រទាន ត្រូវរៀបចំ និងដាក់ជូនមេឃុំ ចៅសង្កាត់ ដើម្បីពិនិត្យ សំរេច និងចុះហត្ថលេខា ដោយភ្ជាប់ជាមួយនូវឯកសារដូចខាងក្រោម :

- អាណត្តិបើកប្រាក់ទូទាត់សាច់ប្រាក់បុរេប្រទានលើកមុន
- តារាងផ្ទៀងផ្ទាត់សាច់ប្រាក់បេឡាបុរេប្រទាន
- របាយការណ៍ចំណាយលំអិតតាមខ្ទង់ថវិកា
- វិក័យប័ត្រច្បាប់ដើមដែលបានទូទាត់

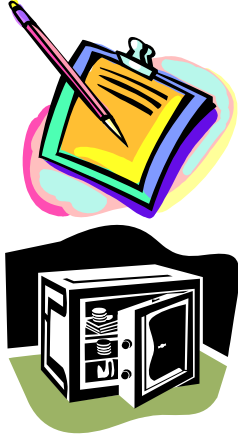
- បន្ទាប់ពីបានការសំរេចពីមេឃុំ ចៅសង្កាត់ បេឡាករបុរេប្រទានត្រូវ :
- បញ្ជូនឯកសារខាងលើភ្ជាប់ជាមួយលិខិតយុត្តិការច្បាប់ដើម ជូនទៅរតនាគារខេត្ត ក្រុង ។
  - កត់ត្រាចំណាយទៅក្នុងសលាកប័ត្រតាមដានការប្រើប្រាស់ឥណទាន ។

ឃ). ការត្រួតពិនិត្យ

ការត្រួតពិនិត្យខាងក្រោមនេះ ត្រូវអនុវត្តទៅលើប្រតិបត្តិការរបស់បេឡាបុរេប្រទាន :

- មេឃុំ ចៅសង្កាត់ ត្រូវពិនិត្យជាទៀងទាត់ ថាតើការកត់ត្រារាល់ប្រតិបត្តិការទៅក្នុងសៀវភៅបេឡាបុរេប្រទានបានត្រឹមត្រូវដែរឬទេ ។
- មេឃុំ ចៅសង្កាត់ ត្រូវពិនិត្យលើសមតុល្យដែលបង្ហាញនៅក្នុងសៀវភៅបុរេប្រទាន ថាត្រូវនឹងចំនួនសាច់ប្រាក់ជាក់ស្តែងដែរឬទេ ។
- មេឃុំ ចៅសង្កាត់ ត្រូវពិនិត្យការចុះបញ្ជីគណនេយ្យបេឡាបុរេប្រទាន នៅរៀងរាល់ពេលស្នើសុំបំពេញវិញ មុនពេលបញ្ជូនសំណើសុំទៅរតនាគារខេត្ត ក្រុង ។

- គណនេយ្យករនៅវត្តមានខេត្ត ក្រុង អាចដំណើរការត្រួតពិនិត្យប្រតិបត្តិការរបស់បេឡាបុរេប្រទាន ដោយអញ្ជើញបេឡាករុបុរេប្រទានមកវត្តមានខេត្ត ក្រុង ឬក៏អាចចុះទៅពិនិត្យផ្ទាល់ដល់ទីតាំងឃុំ សង្កាត់តែម្តង ។

គណនេយ្យករត្រូវធ្វើការពិនិត្យ និងបញ្ជាក់ច្បាស់លាស់ថា :

- សាច់ប្រាក់ដែលបានរក្សាទុក ត្រូវនឹងសមតុល្យបេឡាបុរេប្រទានដែលបាន បញ្ជាក់ នៅក្នុងសៀវភៅបេឡាបុរេប្រទានពិតប្រាកដមែន ។
- រាល់ប្រតិបត្តិការកើតឡើង មានបញ្ជីត្រឹមត្រូវដូចក្នុងសៀវភៅបេឡាបុរេប្រទាន
- សាច់ប្រាក់ និងឯកសារគណនេយ្យ ត្រូវរក្សាទុកនៅកន្លែងសុវត្ថិភាពល្អ ។

៣.៣.២. គណនេយ្យថវិកា

ក). គោលបំណង

គណនេយ្យថវិកា ជួយមេឃុំ ចៅសង្កាត់ ដើម្បី :

- តាមដានការអនុវត្តចំណាយក្នុងក្របខ័ណ្ឌថវិកាគ្រោង
- តាមដានការប្រមូលចំណូលជាក់ស្តែង
- ផ្តល់ព័ត៌មានអនុវត្តចំណូល ចំណាយថវិកាជាមួយរបាយការណ៍ហិរញ្ញវត្ថុ

ខ). នីតិវិធី

☞ នៅដើមឆ្នាំថវិកា មេឃុំ ចៅសង្កាត់ ត្រូវបើកសលាកប័ត្រតាមដានការប្រើប្រាស់ឥណទាន និង សលាកប័ត្រតាមដានចំណូលថ្មី តាមគំរូណែនាំជាធរមាន :

- សលាកប័ត្រ ត្រូវរៀបចំដោយឡែកពីគ្នាតាមខ្ទង់ថវិកានីមួយៗ ។
- ថវិកាដែលបានអនុវត្ត ត្រូវបញ្ជូនទៅសលាកប័ត្រតាមដាន ។

☞ សលាកប័ត្រតាមដានការប្រើប្រាស់ឥណទាន ត្រូវបង្ហាញទៅតាមខ្ទង់ថវិកានីមួយៗ នូវព័ត៌មានដូចខាងក្រោម :

- ថវិកាដែលបានអនុម័ត ។
- ចំណាយជាក់ស្តែងដែលបានបញ្ជាក់ទទួលស្គាល់ សំរាប់ការទូទាត់ (អាណត្តិបើកប្រាក់ដែលបានផ្ញើទៅគណនេយ្យករនៅរតនាគារខេត្ត ក្រុង) ។
- ឥណទាននៅសល់ ។

ការចំណាយ ត្រូវបានកត់ត្រាទៅក្នុងសលាកប័ត្រតាមដានការប្រើប្រាស់ឥណទាន បន្ទាប់ពី :

- ការចេញអាណត្តិបើកប្រាក់ភ្លាម (ការទូទាត់តាមរយៈរតនាគារ)
- ការចេញអាណត្តិ ដើម្បីទូទាត់ប្រាក់បុរេប្រទាន (ការទូទាត់តាមរយៈបេឡាបុរេប្រទាន)

☞ សលាកប័ត្រតាមដាន ចំណូល ត្រូវបង្ហាញចំពោះប្រភេទនៃចំណូលនីមួយៗតាមព័ត៌មានដូចខាងក្រោម :

- ចំនួនដែលនឹងត្រូវប្រមូល ឬទទួល ដោយឆ្លុះបញ្ចាំងនៅក្នុងថវិកាដែលបានអនុម័ត
- ចំណូលដែលបានទទួល ឬប្រមូល
- ចំណូលត្រូវប្រមូលបន្ត ។

ចំណូល ត្រូវបានកត់ត្រាទៅក្នុង :

- សៀវភៅបេឡាប្រតិបត្តិការផ្សេងៗ (យស_០៨) ត្រង់បង្គោល (កូឡោន) “ ចំណូល” នៅពេលទទួលបានចំណូលតាមប័ណ្ណចំណូល និងត្រង់បង្គោល (កូឡោន) “ ចំណាយ” នៅពេលផ្ទេរទៅក្នុងគណនីប្រាក់បញ្ញើរបស់ឃុំ សង្កាត់នៅរតនាគារខេត្ត ក្រុង តាមប័ណ្ណចំណាយ ។
- សលាកប័ត្រតាមដានចំណូល (យស_០៧) តាមសលាកប័ត្របង់ចំណូល ។

លំហាត់អនុវត្ត

01	យោងតាមគំរោងថវិកាដែលបានអនុម័ត ចូលរៀងចំណែកបត្រតាមដានការប្រើប្រាស់ឥណទាន និង សលាកបត្រតាមដានចំណូលតាមខ្ទង់ថវិកានិមួយៗ ។
02 14-4-03	ឃុំ ទទួលបានការផ្ទេរលើកទី១ នូវឥណទានថវិកា៥០% = ៣៥. ៣៤២.០០០ រៀល ដែលក្នុងនោះ ថវិកាផ្នែកអភិវឌ្ឍន៍ មានចំនួន ២៥.០០០.០០០រៀល និងផ្នែកដើមបុរេ១០.៣៤២.០០០រៀល ។ សំណួរ : ចូរចុះសលាកបត្រតាមដានចំណូល ។
03 16.4.03	មេឃុំ (សុផល) បានណែនាំអោយបេឡាកបុរេប្រទាន រៀបចំសំណើសុំដកសាច់ប្រាក់បេឡាកបុរេប្រទាន ពីរតនាគារខេត្ត ។ លោក សុខ ជឿន ជាស្មៀនត្រូវបានតែងតាំងជាបេឡាកបុរេប្រទាន ។ សំណួរ : ចូររៀបចំប័ណ្ណដកសាច់ប្រាក់បុរេប្រទានលើកទីមួយ (១.៣៦១.០០០) ។
04 18.4.03	ឃុំបានទទួលសាច់ប្រាក់បេឡាកបុរេប្រទានពីរតនាគារខេត្តចំនួន ១.៣៦១.០០០រៀល ។ លោក សុខ ជឿន ជាស្មៀនត្រូវបានតែងតាំងជាបេឡាកបុរេប្រទាន ។ សំណួរ : ចូររៀបចំប័ណ្ណចំណូលសាច់ប្រាក់បុរេប្រទាន និងស្រង់ចូលសៀវភៅបេឡាកបុរេប្រទាន ។
05 26.4.03	ឃុំបានបញ្ជូនអាណត្តិបើកប្រាក់បំណាច់សមាជិកក្រុមប្រឹក្សា និងប្រាក់ឧបត្ថម្ភមេភូមិសំរាប់ខែមករា កុម្មៈ មិនា និងមេសា ឆ្នាំ២០០៣ ។ រតនាគារបានបើកផ្តល់ដល់ឃុំ ។ សំណួរ : ចូររៀបចំអាណត្តិបើកប្រាក់ និងចុះសលាកបត្រតាមដានការប្រើប្រាស់ឥណទាន ។ ចំណាំ : ចំពោះប្រាក់បំណាច់ ប្រាក់បៀវត្ស ឃុំ មិនចាំបាច់ធ្វើប័ណ្ណចំណូលនិងចំណាយទេ ហើយ ក៏មិនចាំបាច់ចុះសៀវភៅបេឡាកបុរេប្រទាន និងចុះសៀវភៅបេឡាកប្រតិបត្តិការផ្សេងៗដែរ ។
06 29.04.03	ប្រជាពលរដ្ឋ ឈ្មោះ លោក សុខ ចន្ទរស្មី តំណាងប្រជាពលរដ្ឋនៅក្នុងភូមិច្រេះ បានបង់ថវិកាចូល រួមអភិវឌ្ឍន៍ ចំនួន ៣០០. ០០០ រៀល អោយឃុំ (ភ្នាក់ងារប្រមូលចំណូល គឺលោក សុខ ជឿន ជាស្មៀនឃុំ) ។ សំណួរ : ចូររៀបចំប័ណ្ណចំណូលសាច់ប្រាក់ និងចុះសៀវភៅបេឡាកប្រតិបត្តិការផ្សេងៗ ។
07 30. 04.03	ឃុំ បានចំណាយប្រាក់បេឡាកបុរេប្រទានទិញសំភារៈប្រើប្រាស់ដូចខាងក្រោម : <ul style="list-style-type: none"> • បិទ២ ឡូត៍ តំលៃ ៣២.០០០រៀល • សៀវភៅចុះលេខលិខិតចេញចូល ២ឡូត៍ តំលៃ ២៤.០០០រៀល • សៀវភៅសរសេរ១ឡូត៍ តំលៃ ២៤ .០០០រៀល • ក្រដាសរ៉ាម២រ៉ាម តំលៃ ២០.០០០រៀល • ស៊ីម៉ង់ ចំនួន៥០ តំលៃ ១០.០០០រៀល

	<ul style="list-style-type: none"> • ឃ្នាបឯកសារ៤ប្រអប់ តំលៃ៤.០០០ រៀល • ម៉ាស៊ីនគិតលេខចំនួន២ តំលៃ ៨០.០០០រៀល <p>អ្នកទិញសំភារៈខាងលើ គឺកញ្ចូ សុខ ចិន្តា ជាមន្ត្រីឃុំ មានវិក័យប័ត្រត្រឹមត្រូវពីបណ្ណការ ។</p> <p>មេឃុំ បានចុះហត្ថលេខាទទួលស្គាល់ការទិញ និងការចំណាយ ។</p> <p>សំណួរ : ចូររៀបចំប័ណ្ណចំណាយសាច់ប្រាក់បេឡាបុរេប្រទាន និងចុះសៀវភៅបេឡាបុរេប្រទាន</p>
<p>08 30.04.03</p>	<p>ឃុំបានចំណាយសាច់ប្រាក់បេឡាបុរេប្រទាន ដើម្បីទូទាត់ថ្លៃទឹកអស់ ២១.០០០រៀល និងទូទាត់ថ្លៃអគ្គីសនី៩.០០០រៀល (អាជីវករអគ្គីសនី និងទឹក គឺលោក សុខ ជា ជាអ្នកមកទទួលប្រាក់ពីសាលាឃុំ តែម្តង) ។</p> <p>សំណួរ : ចូររៀបចំប័ណ្ណចំណាយបេឡាបុរេប្រទាន និងចុះសៀវភៅបេឡាបុរេប្រទាន ។</p>
<p>09 01.05.03</p>	<p>ឃុំបានចេញអាណត្តិទូទាត់ថ្លៃទិញម៉ាស៊ីនភ្លើងថ្មីម៉ាកហុងដា១គ្រឿង មានតំលៃ៤០០.០០០រៀល ។</p> <p>អ្នកទទួលប្រាក់គឺក្រុមហ៊ុនអេឡិចត្រូនិច ។ ការទូទាត់សាច់ប្រាក់នៅរតនាគារខេត្ត ។ ឯកសារដែលភ្ជាប់មកជាមួយត្រឹមត្រូវ និងគ្រប់ចំនួន (កំណត់ហេតុ ប្រគល់ និង ទទួល វិក័យប័ត្រកិច្ចសន្យា របាយការណ៍លទ្ធកម្ម) ។ រតនាគារបាន បើកផ្តល់តាមអាណត្តិលេខ០២/០៣ ចុះថ្ងៃទី០១ ខែឧសភា ឆ្នាំ២០០៣ ។</p> <p>សំណួរ : ចូរស្រង់ចូលទៅក្នុងសលាកប័ត្រតាមដានការប្រើប្រាស់ឥណទាន ។</p> <p>ចំណាំ : នេះ ជាករណីមិនបានគ្រោងទុក ដូចនេះ ក្រុមប្រឹក្សាឃុំ បានសំរេចចំណាយនៅខ្ទង់ថវិកា "ចំណាយមិនគ្រោងទុក" ។</p>
<p>10 01.05.03</p>	<p>ក្រោយពីបានទទួលសៀវភៅពីអ្នកផ្គត់ផ្គង់ យោងតាមកិច្ចសន្យា ឃុំបានចេញអាណត្តិបើកប្រាក់ទូទាត់ថ្លៃទិញសៀវភៅសំរាប់សិស្សអក្ខរកម្មមានទឹកប្រាក់ ៥០០.០០០រៀល ។ អ្នកផ្គត់ផ្គង់ គឺបណ្ណការ ឈ្មោះ បូណា មានអាស័យដ្ឋានផ្ទះលេខ១៥ ផ្លូវ១០៦ ទីរួមខេត្ត ។ រតនាគារខេត្តបានបើកផ្តល់ជា សាច់ប្រាក់គ្រប់ចំនួន ។</p> <p>សំណួរ : ចូររៀបចំអាណត្តិបើកប្រាក់ និងចុះសលាកប័ត្រតាមដានការប្រើប្រាស់ឥណទាន ។</p>
<p>11 03.05.03</p>	<p>ប្រជាពលរដ្ឋ ឈ្មោះលោក សុខ យៀង បានបង់ប្រាក់កំរៃធ្វើសំបុត្រកំណើត ១.៩០០ រៀល ។</p> <p>ប្រជាពលរដ្ឋ ឈ្មោះ លោកស្រី គឹម វណ្ណ បានបង់កំរៃធ្វើសំបុត្រមរណភាព១.២០០ រៀល ។</p> <p>ប្រជាពលរដ្ឋ ឈ្មោះលោក ឡាយ ចន្ទី ដែលជាតំណាងភូមិកេះចុងបានបង់ប្រាក់ចូលរួមអភិវឌ្ឍន៍ ៣០០.០០០ រៀល ។</p> <p>សំណួរ : ចូររៀបចំប័ណ្ណចំណូល និងចុះសៀវភៅបេឡាប្រតិបត្តិការផ្សេងៗ ។</p>

<p>12 16.06.03</p>	<p>ឃុំបានទទួលការផ្ទេរឥណទានជាលើកទី២ ពីថ្នាក់កណ្តាលចំនួន៣០% ស្មើនឹង ២១.២០៥.២០០ រៀល ដែលក្នុងនោះ ១៥.០០០.០០០រៀល ជាថវិកាផ្នែកអភិវឌ្ឍន៍ និង ៦.២០៥.២០០រៀល សំរាប់រដ្ឋបាលទូទៅ ។</p> <p>សំណួរ : ចូរកត់ត្រាទៅក្នុងសលាកប័ត្រតាមដានចំណូល ។</p>
<p>13 17.06.03</p>	<p>ឃុំបានយកសាច់ប្រាក់ពីការចូលរួមអភិវឌ្ឍន៍របស់ប្រជាពលរដ្ឋ និងចំណូលពីកំរៃរដ្ឋបាលទៅបង់ នៅរតនាគារទាំងអស់(៦០៣.១០០ រៀល)ដោយមានសលាកប័ត្របង់ចំណូលត្រឹមត្រូវ ។</p> <p>សំណួរ : ចូររៀបចំប័ណ្ណចំណាយ និងចុះបញ្ជីបេឡាប្រតិបត្តិផ្សេងៗ</p> <p>ចូររៀបចំសលាកប័ត្របង់ចំណូលថវិកា និងចុះសលាកប័ត្រតាមដានចំណូលថវិកា ។</p>
<p>14 30.06.03</p>	<p>ឃុំបានចេញអាណត្តិបើកប្រាក់ទូទាត់ប្រាក់កំរៃម៉ោងបណ្តុះបណ្តាល ដល់គ្រូដែលបានចុះកិច្ចសន្យា ដែលមានចំនួនទឹកប្រាក់ ៣៥០.០០០រៀល ។ អ្នកទទួលប្រាក់ឈ្មោះអ្នកគ្រូ សុខ លីដា ។</p> <p>រតនាគារខេត្ត បានបើកផ្តល់ជាសាច់ប្រាក់ ។ អាណត្តិលេខ០៤/០៣ ចុះថ្ងៃទី៣០ មិថុនា ២០០៣ ។</p> <p>សំណួរ : ចូរចុះសលាកប័ត្រតាមដានការប្រើប្រាស់ឥណទាន ។</p>
<p>15 30.06.03</p>	<p>ឃុំ បានចេញអាណត្តិបើកប្រាក់ទូទាត់ជំហានទីមួយសំរាប់កិច្ចសន្យាអភិវឌ្ឍន៍លូទឹក និងស្ពានដែល មានចំនួនទឹកប្រាក់លើអាណត្តិ ២៤.០០០.០០០រៀល ។ រតនាគារខេត្ត បានបង់ប្រាក់អោយទៅ អ្នកទទួលការឈ្មោះ សុខ ហាន ។ អាណត្តិលេខ ០៥/០៣ ចុះថ្ងៃទី៣០ មិថុនា ២០០៣ ។</p> <p>សំណួរ : ចូរចុះសលាកប័ត្រតាមដានការប្រើប្រាស់ឥណទាន ។</p>
<p>16 30.06.03</p>	<p>ឃុំ ចេញអាណត្តិបើកប្រាក់បំណាច់ និងប្រាក់ឧបត្ថម្ភ សំរាប់ខែឧសភា មិថុនា ដល់ក្រុមប្រឹក្សាឃុំ និងមេភូមិ ដែលមានទឹកប្រាក់សរុប ២.៥២០.០០០ រៀល ។ រតនាគារបានបើកផ្តល់សាច់ប្រាក់ ។</p> <p>អ្នកទទួលប្រាក់ឈ្មោះ សុខ ជឿន ។ អាណត្តិលេខ ០៦/០៣ ចុះថ្ងៃទី៣០ មិថុនា ២០០៣ ។</p> <p>សំណួរ : ចូរចុះសលាកប័ត្រតាមដានការប្រើប្រាស់ឥណទាន ។</p>
<p>17 05.07.03</p>	<p>ឃុំបានចំណាយប្រាក់បេឡាបុរេប្រទានចំនួន ១៨០.០០០ រៀល ដើម្បីទិញទូរឯកសារ និងកៅអី ។</p> <p>បេឡាករបុរេប្រទាន បានបើកផ្តល់សាច់ប្រាក់អោយអ្នកលក់ទូរឈ្មោះ សុខ ស៊ីផា ដោយផ្ទាល់ ។</p> <p>សំណួរ : ចូររៀបចំប័ណ្ណចំណាយ និងចុះសៀវភៅបេឡាបុរេប្រទាន ។</p>
<p>18 13.07.03</p>	<p>ឃុំបានចំណាយប្រាក់បេឡាបុរេប្រទានចំនួន១៤០.០០០រៀល សំរាប់ថ្លៃប្រេងម៉ូតូសំរាប់ជន បង្គោលត្រួតពិនិត្យ និងវាយតម្លៃពីរនាក់ (លោក សុខ ឡាយ និង កញ្ញា សុខ លក្ខិណា) ដើម្បីចុះ ត្រួតពិនិត្យការអនុវត្តគម្រោងថ្នាក់អក្ខរកម្ម ។</p> <p>សំណួរ : ចូររៀបចំប័ណ្ណចំណាយ និងចុះសៀវភៅបេឡាបុរេប្រទាន ។</p>

<p>19 14.07.03</p>	<p>ឃុំបានទទួលអំណោយជាទឹកប្រាក់ពីសប្បុរសជនឈ្មោះសុខ ផល្លា ចំនួន ២០០.០០០រៀល ។ ក្រុមប្រឹក្សាឃុំ បាន សំរេចយកប្រាក់នេះ ដើម្បីប្រើប្រាស់សំរាប់ដំណើរការរដ្ឋបាលឃុំ ។ សំណួរ : ចូររៀបចំប័ណ្ណចំណូល និងចុះសៀវភៅប្រតិបត្តិការផ្សេងៗ ។</p>
<p>20 18.07.03</p>	<p>ឃុំបានចំណាយប្រាក់បេឡាបុរេប្រទាន ដល់គ្រួសារជនរងគ្រោះដោយភ្លើងឆេះផ្ទះចំនួន៨គ្រួសារ ដោយក្នុងគ្រួសារនីមួយៗ ទទួលបានទឹកប្រាក់២០.០០០រៀល ។ លោកវាសនា តំណាងអោយជន រងគ្រោះទាំង៨គ្រួសារ ក្នុងការទទួលប្រាក់ពីឃុំ ។ សំណួរ : ចូររៀបចំប័ណ្ណចំណាយ និងចុះសៀវភៅបេឡាបុរេប្រទាន ។</p>
<p>21 30.07.03</p>	<p>ឃុំបានចំណាយប្រាក់បេឡាបុរេប្រទាន ដើម្បីបង់ថ្លៃ : <ul style="list-style-type: none"> • សំភារៈការិយាល័យ ៣៥.០០០រៀល អោយទៅលោក សុខ រស់ ។ • ទឹកនិងភ្លើងអគ្គិសនី ៣៥.០០០រៀល និងប្រេងសំរាប់ម៉ាស៊ីនភ្លើង ២៥.០០០រៀល អោយទៅលោក សុខ ចំរើន ។ • ប្រេងឥន្ធនៈ សំរាប់ម៉ូតូរដ្ឋបាលឃុំ ៣៥.០០០រៀល អោយទៅលោក សាន ម៉ៅ ។ សំណួរ : ចូររៀបចំឯកសារពាក់ព័ន្ធ ។</p>
<p>22 31.07.03</p>	<p>ឃុំបានបញ្ជូនអាណត្តិបើកប្រាក់ សំរាប់ប្រាក់បំណាច់ក្រុមប្រឹក្សាឃុំ និងប្រាក់ឧបត្ថម្ភមេភូមិ សំរាប់ខែកក្កដា ។ សំណួរ : ចូររៀបចំឯកសារពាក់ព័ន្ធ ។</p>
<p>23 31.07.03</p>	<p>ឃុំបានចំណាយប្រាក់បេឡាបុរេប្រទានចំនួន ១៨០.០០០រៀល សំរាប់ការប្រជុំគណៈកម្មាធិការ កសាងផែនការនិងថវិកាឃុំ ដើម្បីរៀបចំផែនការវិនិយោគឃុំ ឆ្នាំ២០០៤ ។ អ្នកទទួលប្រាក់ គឺកញ្ញាសុខ ចិន្តា ។ សំណួរ : ចូររៀបចំឯកសារពាក់ព័ន្ធ ។</p>
<p>24 31.07.03</p>	<p>ឃុំបានចេញអាណត្តិ ដើម្បីទូទាត់ប្រាក់បេឡាបុរេប្រទានទៅរតនាគារខេត្ត ដែលមានទឹកប្រាក់សរុប ១.០១៤.០០០រៀល និងបានរៀបចំសំណើសុំបំពេញចំណាយសាច់ប្រាក់បេឡាបុរេប្រទានវិញ ។ រតនាគារខេត្ត បានពិនិត្យ ឯកភាព និងបើកផ្តល់សាច់ប្រាក់បំពេញបេឡាបុរេប្រទានដល់ឃុំ ។ សំណួរ : ចូររៀបចំឯកសារពាក់ព័ន្ធ ។</p>

មេរៀនទី៤

របាយការណ៍ហិរញ្ញវត្ថុ និងការបិទបញ្ជីថវិកា

៤.១. របាយការណ៍ហិរញ្ញវត្ថុ

៤.១.១. គោលបំណងនៃការធ្វើរបាយការណ៍

ក). គោលបំណងការគ្រប់គ្រង :

របាយការណ៍ហិរញ្ញវត្ថុ អាចជួយអោយមេឃុំ ចៅសង្កាត់ និងក្រុមប្រឹក្សាឃុំ សង្កាត់ ដើម្បី :

- វាយតម្លៃថាតើធនធានរបស់ឃុំ សង្កាត់ ត្រូវបានប្រើប្រាស់ប្រកបដោយប្រសិទ្ធភាព ស្របទៅនឹងផែនការ និងគំរោងថវិកាដែលបានអនុម័តដែរឬទេ?
- ធ្វើការកែតម្រូវថវិកា ឬផែនការសកម្មភាព ក្នុងករណីចាំបាច់ ។

ខ). គោលបំណងគណនេយ្យភាព : របាយការណ៍ហិរញ្ញវត្ថុ :

- ផ្តល់ព័ត៌មានដល់អាជ្ញាធរថ្នាក់លើ និងប្រជាពលរដ្ឋមូលដ្ឋាន អំពីសកម្មភាព និងស្ថានភាពហិរញ្ញវត្ថុរបស់ឃុំ សង្កាត់ ។
- អាចអោយអាជ្ញាធរថ្នាក់លើ និងប្រជាពលរដ្ឋមូលដ្ឋាន ធ្វើការតាមដានការបំពេញការងាររបស់ឃុំ សង្កាត់ ដោយស្របនឹងកាតព្វកិច្ចច្បាប់ និងសមិទ្ធផលនៃគោលដៅអភិវឌ្ឍន៍មូលដ្ឋាន ។

គ). គោលបំណងសវនកម្មលើគណនី និងប្រតិបត្តិការឃុំ សង្កាត់

☞ របាយការណ៍ហិរញ្ញវត្ថុ គឺជាមុខសញ្ញាក្នុងការធ្វើសវនកម្មលើការអនុវត្តថវិកា និងសកម្មភាពរបស់ឃុំ សង្កាត់ ដោយស្របជាមួយនឹងថវិកាអនុម័ត ច្បាប់ហិរញ្ញវត្ថុពាក់ព័ន្ធ និងកាតព្វកិច្ចនៃកិច្ចសន្យា ។

៤.១.២. ប្រភេទរបាយការណ៍ហិរញ្ញវត្ថុ

☞ របាយការណ៍ហិរញ្ញវត្ថុឃុំ សង្កាត់ ត្រូវបានរៀបចំដោយគណនេយ្យករឃុំ សង្កាត់ ។

របាយការណ៍ ហិរញ្ញវត្ថុនេះ រួមមាន :

- របាយការណ៍ស្តីពីចំណូល ចំណាយថវិកាប្រចាំខែ
- របាយការណ៍ស្តីពីចំណូល ចំណាយថវិកាប្រចាំឆមាស
- របាយការណ៍ហិរញ្ញវត្ថុប្រចាំឆ្នាំ

ក). របាយការណ៍ស្តីពីចំណូល ចំណាយថវិកាប្រចាំខែ

☞ របាយការណ៍ស្តីពីចំណូល ចំណាយថវិកាប្រចាំខែ (រត.០៥) គឺជាលទ្ធផលនៃការអនុវត្តថវិកា សំរាប់រយៈពេល១ខែ ដោយផ្អែកលើសៀវភៅធំ (រត.០៣) សលាកបត្រតាមដានការប្រើប្រាស់ឥណទាន (រត.០៧) និងសលាកបត្រតាមដានចំណូល (រត.០៨) ។

របាយការណ៍ស្តីពីចំណូល ចំណាយថវិកាប្រចាំខែ ត្រូវរៀបចំ :

- តាមចំណាត់ថ្នាក់គណនីថវិកា
- ប្រៀបធៀបរវាងសមិទ្ធផលដែលសំរេចបានជាមួយនឹងថវិកាអនុម័ត
- បង្ហាញអំពីស្ថានភាពរតនៈវត្ថុឃុំ សង្កាត់ ។

ខ). របាយការណ៍ស្តីពីចំណូល ចំណាយថវិកាប្រចាំឆមាស :

របាយការណ៍ស្តីពីចំណូលចំណាយថវិកាប្រចាំឆមាស (រត.០៦) គឺជាលទ្ធផលនៃការអនុវត្តថវិកា សំរាប់ រយៈពេលប្រាំមួយខែ ដោយផ្អែកតាមរបាយការណ៍ស្តីពីចំណូល ចំណាយថវិកាប្រចាំខែ ។

គ). របាយការណ៍ហិរញ្ញវត្ថុប្រចាំឆ្នាំ

☞ របាយការណ៍ហិរញ្ញវត្ថុប្រចាំឆ្នាំ គឺជារបាយការណ៍ស្តីពីការអនុវត្តថវិកា និងស្ថានភាពហិរញ្ញវត្ថុរបស់ឃុំ សង្កាត់នៅដំណាច់ឆ្នាំថវិការបស់ឃុំ សង្កាត់ ។

របាយការណ៍ហិរញ្ញវត្ថុប្រចាំឆ្នាំ រួមមាន :

- របាយការណ៍ស្តីពីចំណូល និងចំណាយថវិកាប្រចាំឆ្នាំ (រត.០៦)
- តុល្យភាពគណនីរបស់ឃុំ សង្កាត់ (រត.០៤)
- ការផ្គូផ្គងគណនីប្រាក់បញ្ញើរបស់ឃុំ សង្កាត់នៅវតនាគារ (រត.០៩)
- របាយការណ៍ស្តីពីទ្រព្យសម្បត្តិ

☞ របាយការណ៍ហិរញ្ញវត្ថុប្រចាំឆ្នាំ ត្រូវភ្ជាប់ជាមួយនូវរបាយការណ៍លំអិតស្តីពីសកម្មភាពរបស់ឃុំ សង្កាត់ ដែលត្រូវរៀបចំ និងស្ថិតក្រោមការទទួលខុសត្រូវរបស់មេឃុំ ចៅសង្កាត់ ។

៤.១.៣. របាយការណ៍លំអិតស្តីពីសកម្មភាព

☞ របាយការណ៍លំអិតស្តីពីសកម្មភាពរបស់ឃុំ សង្កាត់ ត្រូវបានរៀបចំ និងស្ថិតនៅក្រោមការទទួលខុសត្រូវរបស់មេឃុំ ចៅសង្កាត់ ។

របាយការណ៍នេះ ពិពណ៌នា និងវាយតម្លៃ :

- ការបំពេញការងាររបស់ឃុំ សង្កាត់ចំពោះការអនុវត្តថវិកា រួមទាំងបញ្ហានានាដែលបានជួបប្រទះ នៅក្នុងដំណើរការនៃការអនុវត្ត ។
- សមិទ្ធផលរបស់ឃុំ សង្កាត់ក្នុងការផ្តល់សេវាកម្មសាធារណៈ ប្រៀបធៀបជាមួយនឹងទិសដៅផែនការ ។
- លក្ខខណ្ឌសង្គមនិងសេដ្ឋកិច្ចក្នុងមូលដ្ឋានឃុំ សង្កាត់ និងផលប៉ះពាល់ពីប្រតិបត្តិការរបស់ឃុំ សង្កាត់ លើសុខុមាលភាពប្រជាពលរដ្ឋ ។

៤.១.៤. ការផ្តល់របាយការណ៍លើការងារឃុំ សង្កាត់

- គណនេយ្យករ ត្រូវដាក់របាយការណ៍ការងារលើជូនទៅមេឃុំ ចៅសង្កាត់ ។
- មេឃុំ ចៅសង្កាត់ ត្រូវពិនិត្យមើលរបាយការណ៍ដែលគណនេយ្យករបានដាក់ជូនដោយផ្ទៀងផ្ទាត់ជាមួយនឹង សលាកប័ត្រតាមដានការប្រើប្រាស់ឥណទាន និងសលាកប័ត្រតាមដានចំណូលដែលបានរៀបចំ ។
- មេឃុំ ចៅសង្កាត់ត្រូវឯកភាពលើរបាយការណ៍ហិរញ្ញវត្ថុ បន្ទាប់ពីបានផ្តល់ឃើញថាត្រឹមត្រូវ ។

៤.១.៥. ការអនុម័តលើរបាយការណ៍លើការងារឃុំ

☞ មេឃុំ ចៅសង្កាត់ ត្រូវដាក់ជូនទៅក្រុមប្រឹក្សាឃុំ សង្កាត់នូវរបាយការណ៍ហិរញ្ញវត្ថុ បន្ទាប់ពីបានផ្តល់ជាមួយគណនេយ្យករឃុំ សង្កាត់ ។ ចំពោះរបាយការណ៍ហិរញ្ញវត្ថុប្រចាំឆ្នាំ ត្រូវភ្ជាប់មកជាមួយនឹងរបាយការណ៍លំអិតស្តីពីសកម្មភាព ។

☞ ក្រុមប្រឹក្សាឃុំ សង្កាត់ ត្រូវពិភាក្សា និងអនុម័តទៅតាមប្រតិទិនដែលបានកំណត់ ។

៤.១.៦. ប្រតិទិននៃការរៀបចំ ការផ្គត់ផ្គង់ និងការអនុម័តលើរបាយការណ៍

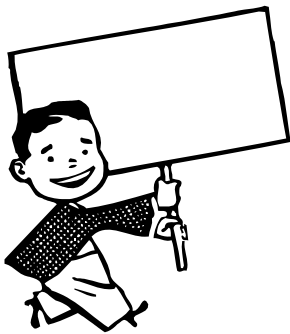
ប្រភេទរបាយការណ៍	ឯកភាពដោយមេឃុំ ចៅសង្កាត់	អនុម័តដោយក្រុមប្រឹក្សាឃុំ
របាយការណ៍ប្រចាំខែ	មុនថ្ងៃទី៧ នៃខែបន្ទាប់	មុនថ្ងៃទី១៥ នៃខែបន្ទាប់
របាយការណ៍ប្រចាំឆមាស	មុនថ្ងៃទី១៥ ខែកក្កដា	មុនថ្ងៃទី២១ខែកក្កដា
របាយការណ៍ប្រចាំឆ្នាំ	មុនថ្ងៃទី៣១ ខែមករានៃឆ្នាំបន្ទាប់	មុនថ្ងៃទី២៨ខែកុម្ភៈនៃឆ្នាំ បន្ទាប់

៤.១.៧. ការបញ្ជាក់ទទួលស្គាល់លើរបាយការណ៍ហិរញ្ញវត្ថុ

- មេឃុំ ចៅសង្កាត់ ត្រូវផ្ញើរបាយការណ៍នេះជូនអភិបាលខេត្ត ក្រុង និងមន្ទីរសេដ្ឋកិច្ច និងហិរញ្ញវត្ថុខេត្ត ក្រុង បន្ទាប់ពីរបាយការណ៍ត្រូវបានអនុម័តដោយក្រុមប្រឹក្សាឃុំ សង្កាត់រួច ។
- អភិបាលខេត្ត ក្រុង ត្រូវពិនិត្យ និងបញ្ជាក់ទទួលស្គាល់លើរបាយការណ៍ហិរញ្ញវត្ថុរបស់ឃុំ សង្កាត់ ។

៤.១.៨. ការផ្សព្វផ្សាយ

- មេឃុំ ចៅសង្កាត់ ត្រូវបិទផ្សាយរបាយការណ៍ហិរញ្ញវត្ថុទាំងនេះជាសាធារណៈលើការខ្សែនពត៌មានឃុំ សង្កាត់ ។
- ប្រជាពលរដ្ឋ អាចស្នើសុំមើលរបាយការណ៍ហិរញ្ញវត្ថុឃុំ សង្កាត់ ។

៤.២. ការបិទបញ្ជីថវិកា

នៅដំណាច់ឆ្នាំថវិកា ឃុំ សង្កាត់ ត្រូវបិទបញ្ជីថវិកា ដោយអនុវត្តតាមនីតិវិធីដូចខាងក្រោម :

ជំហានទី១ : ការធ្វើសារពើភ័ណ្ឌអចលនវត្ថុឃុំ សង្កាត់

- មេឃុំ ចៅសង្កាត់ ត្រូវធ្វើសារពើភ័ណ្ឌអចលនវត្ថុដោយស្របតាមវិធានដែលបានកំណត់ ។
- មេឃុំ ចៅសង្កាត់ត្រូវបញ្ជូនរបាយការណ៍ស្តីពីការធ្វើសារពើភ័ណ្ឌទៅគណនេយ្យករឃុំ សង្កាត់ ។

ជំហានទី២ : ការរៀបចំរបាយការណ៍បិទបញ្ជីគណនេយ្យ

☞ ដើម្បីបិទបញ្ជីថវិកា គណនេយ្យករ ត្រូវរៀបចំរបាយការណ៍បិទបញ្ជីគណនេយ្យ ដែលក្នុងនោះរួមមាន :

- តួលេខអនុវត្តជាក់ស្តែងនូវចំណូល និងចំណាយដែលឆ្លុះបញ្ចាំងក្នុងប្រព័ន្ធគណនេយ្យ (របាយការណ៍ស្តីពីចំណូល និងចំណាយប្រចាំឆ្នាំ) ។
- ស្ថានភាពរតនៈវត្ថុរបស់ឃុំ សង្កាត់ដែលផ្គូផ្គងនឹងគណនីប្រាក់បញ្ញើនៅរតនាគារខេត្ត ក្រុង ។
- របាយការណ៍ស្តីពីទ្រព្យសម្បត្តិឃុំ សង្កាត់ដែលឆ្លុះបញ្ចាំងក្នុងសៀវភៅធំរបស់ទ្រព្យសម្បត្តិបន្ទាប់ពីផ្គូផ្គងជាមួយលទ្ធផលសារពើភ័ណ្ណ ។

☞ គណនេយ្យករឃុំ សង្កាត់ ត្រូវដាក់ជូនសេចក្តីព្រាងរបាយការណ៍បិទបញ្ជីគណនេយ្យទៅមេឃុំ ចៅសង្កាត់ ។

ជំហានទី៣ : ការផ្គូផ្គងរបាយការណ៍បិទបញ្ជីគណនេយ្យ

- មេឃុំ ចៅសង្កាត់ ត្រូវផ្គូផ្គងរបាយការណ៍បិទបញ្ជីគណនេយ្យ ជាមួយនឹងការអនុវត្តថវិកា របស់ឃុំ សង្កាត់ (សលាកប័ត្រតាមដានការប្រើប្រាស់ឥណទាន និងសលាកប័ត្រតាមដានចំណូល) ។
- គណនេយ្យករ និងមេឃុំ ចៅសង្កាត់ ត្រូវពិនិត្យរួមគ្នា ដើម្បីធ្វើការកែសម្រួលលេខនា ។
- មេឃុំ ចៅសង្កាត់ និងគណនេយ្យករ ត្រូវធានាថារបាយការណ៍ផ្គូផ្គង ត្រូវបានរៀបចំអោយបានមុនថ្ងៃទី១៥ ខែកុម្ភៈ នៃឆ្នាំបន្ទាប់ ។
- មេឃុំ ចៅសង្កាត់ ត្រូវដាក់ជូនរបាយការណ៍បិទបញ្ជីគណនេយ្យទៅក្រុមប្រឹក្សាឃុំសង្កាត់ ដើម្បីអនុម័ត ។

ជំហានទី ៤ : ការអនុម័តរបាយការណ៍បិទបញ្ជីថវិកា

☞ ក្រុមប្រឹក្សាឃុំ សង្កាត់ ត្រូវពិនិត្យ និងអនុម័តរបាយការណ៍បិទបញ្ជីគណនេយ្យក្នុងខែមីនា នៃឆ្នាំបន្ទាប់ ។

☞ បន្ទាប់ពីអនុម័តលើរបាយការណ៍បិទបញ្ជីគណនេយ្យ ក្រុមប្រឹក្សាឃុំ សង្កាត់ ត្រូវបោះឆ្នោតអនុម័តលើ “សេចក្តីសំរេចបិទបញ្ជីថវិកា” ។

- សេចក្តីសំរេចបិទបញ្ជីថវិកា ត្រូវមាន :**
- បញ្ជាក់ពីលទ្ធផលចំណូល ចំណាយជាក់ស្តែងដែលសំរេចបានក្នុងឆ្នាំថវិកា
  - លុបចោលឥណទានថវិកាដែលមិនបានប្រើប្រាស់
  - អនុញ្ញាតអោយធ្វើការផ្ទេរលទ្ធផលនៃឆ្នាំថវិកាទៅក្នុងគណនីមូលធនបំរុងក្នុងករណីមានអតិរេក ។

☞ មេឃុំ ចៅសង្កាត់ ត្រូវដាក់ជូនសេចក្តីសំរេចបិទបញ្ជីថវិកាទៅអភិបាលខេត្ត ក្រុង មិនអោយយឺតជាងរយៈពេល១សប្តាហ៍ បន្ទាប់ពីក្រុមប្រឹក្សាឃុំ សង្កាត់បានអនុម័ត ដោយភ្ជាប់ជាមួយនូវ :

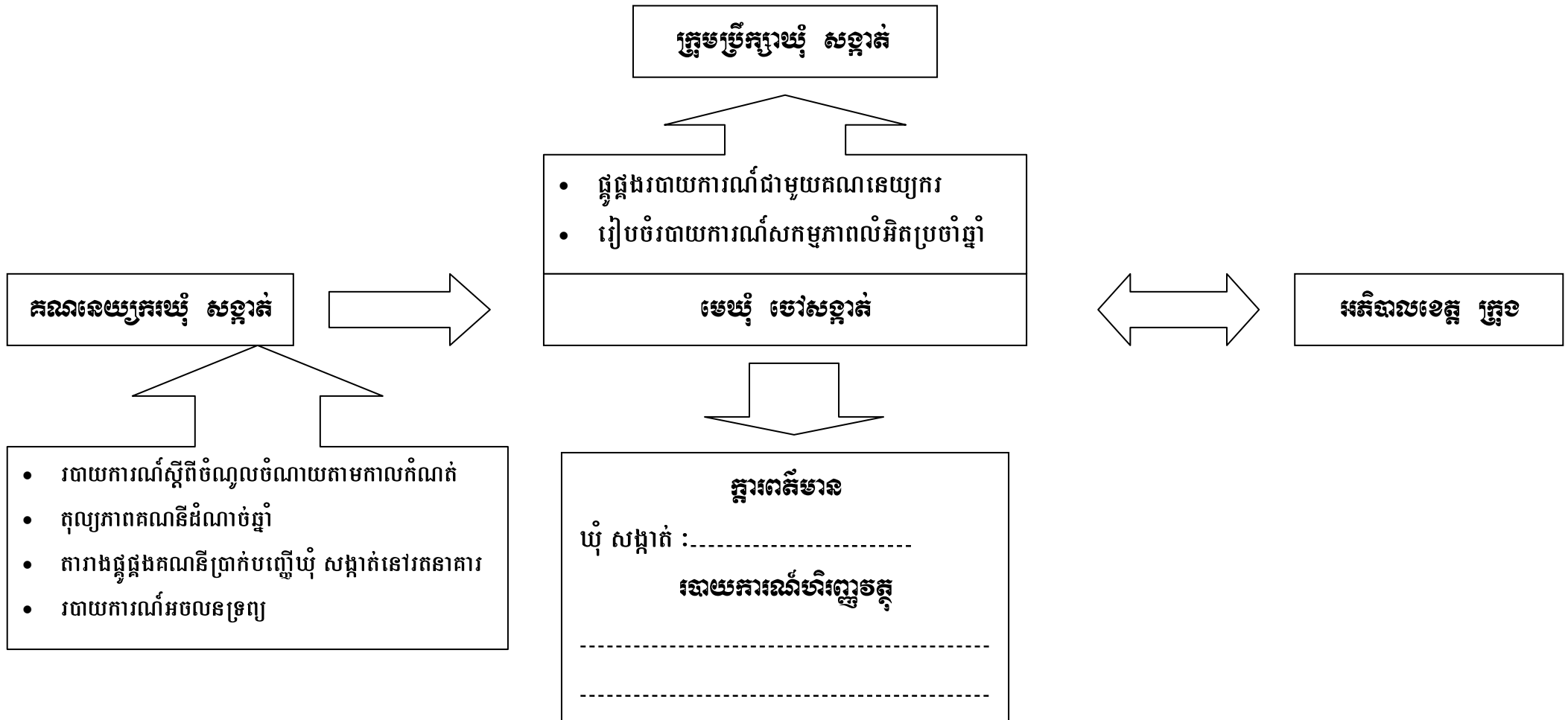
- របាយការណ៍បិទបញ្ជីគណនេយ្យ
- របាយការណ៍ស្តីពីសកម្មភាពឃុំ សង្កាត់ (ការអនុវត្តថវិកា)
- កំណត់ហេតុប្រជុំអនុម័តរបស់ក្រុមប្រឹក្សាឃុំ សង្កាត់ ។

ជំហានទី៥ : ការបញ្ជាក់ទទួលស្គាល់លើរបាយការណ៍បិទបញ្ជីគណនេយ្យ

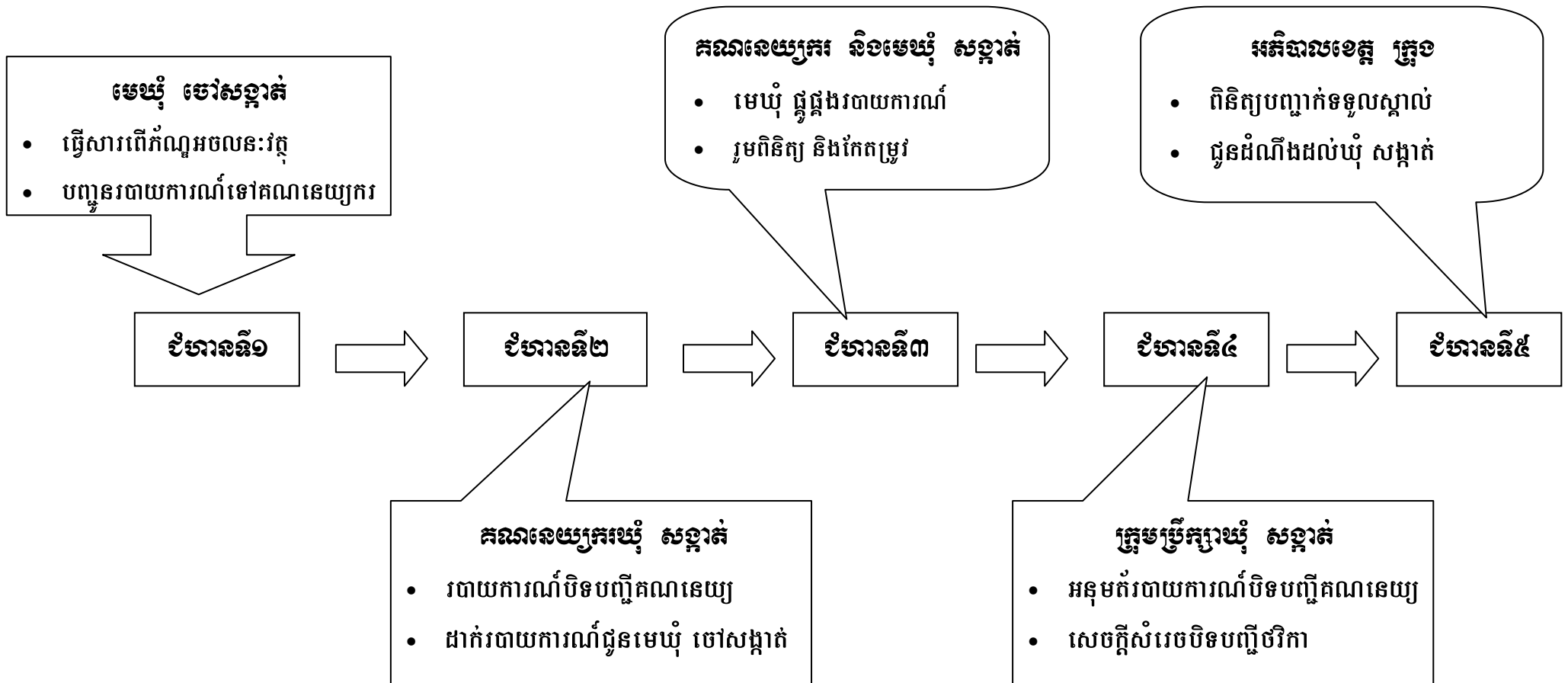

- អភិបាលខេត្ត ក្រុង ត្រូវពិនិត្យ និងបញ្ជាក់ទទួលស្គាល់របាយការណ៍បិទបញ្ជីគណនេយ្យ ។
- អភិបាលខេត្ត ក្រុង ត្រូវជូនដំណឹងជាលាយលក្ខណ៍អក្សរ អំពីសេចក្តីសំរេចរបស់ខ្លួនទៅមេឃុំ ចៅសង្កាត់ អោយបានមុនរយៈពេល២០ថ្ងៃ បន្ទាប់ពីបានទទួលសេចក្តីសំរេចបិទបញ្ជីថវិកា ។

គំនូសបំព្រួញស្តីពីដំណើរការរៀបចំរបាយការណ៍ហិរញ្ញវត្ថុ

ដំណើរការបិទបញ្ជីថវិកា

មេរៀនទី៥ តម្លាភាព និងគណនេយ្យភាព

៥.១. តម្លាភាព

មានន័យថាកិច្ចការទាំងអស់ ត្រូវបានអនុវត្តយ៉ាងត្រឹមត្រូវបំផុត ទៅតាមនីតិវិធី ដែលបានកំណត់ និងត្រូវបានផ្សព្វផ្សាយជាសាធារណៈ មិនលាក់លៀមឡើយ ។

តាមរយៈតម្លាភាព ប្រជាពលរដ្ឋមូលដ្ឋាន មានសិទ្ធិទទួលបានព័ត៌មាន ថាតើក្រុមប្រឹក្សា និងមេឃុំ ចៅសង្កាត់ ធ្វើសេចក្តីសម្រេចតាមវិធីណា? យ៉ាងដូចម្តេច? និងមានឱកាសចូលរួមនៅក្នុងដំណើរការនៃការអនុវត្តការងាររបស់និងក្រុមប្រឹក្សា និងមេឃុំ ចៅសង្កាត់ ។

នៅក្នុងការគ្រប់គ្រងឃុំ សង្កាត់ តម្លាភាព ត្រូវមាននៅក្នុង :

- ដំណើរការកសាងផែនការ និងរៀបចំថវិកាត្រូវតែរៀបចំឡើង តាមវិធីដែលមានការចូលរួមយ៉ាងផុសផុល និងបើកចំហដល់សាធារណៈជន ។
- ដំណើរការលទ្ធកម្ម និងសេចក្តីសម្រេច ត្រូវតែធ្វើការផ្សព្វផ្សាយជាសាធារណៈ ។
- របាយការណ៍ហិរញ្ញវត្ថុឃុំ សង្កាត់ និងរបាយការណ៍ពិសេសភាពការងារ ក៏ត្រូវតែអោយសាធារណៈជនបានដឹងពូជែវ ។
- កិច្ចប្រជុំក្រុមប្រឹក្សាឃុំ សង្កាត់ (និងគណៈកម្មាធិការនានា) ក៏ត្រូវតែធ្វើអោយសាធារណៈជនបានដឹងពូជែវ ។

៥.២. គណនេយ្យភាព

គឺជាកាតព្វកិច្ចរបស់មេឃុំ ចៅសង្កាត់ និងក្រុមប្រឹក្សាក្នុងការពន្យល់ បង្ហាញពិសេសភាពរបស់ខ្លួន និងផ្តល់ហេតុផលពីអ្វីដែលបានអនុវត្ត ។ ពួកគេត្រូវទទួលខុសត្រូវ និងឆ្លើយតប ដល់ប្រជាពលរដ្ឋមូលដ្ឋាន និងអាជ្ញាធរ ដើម្បីបញ្ជាក់អំពីហេតុផលដ៏ត្រឹមត្រូវនៃការប្រមូលធនធានសាធារណៈនានា និងការប្រើប្រាស់ធនធានទាំងនេះ ប្រកបដោយលក្ខណៈសន្សំសំចៃនិងមានប្រសិទ្ធភាពខ្ពស់ ហើយស្របតាមច្បាប់កំណត់ ។

មានយន្តការពីរ សំរាប់ធានាអោយមានគណនេយ្យភាព ក្នុងប្រព័ន្ធអភិបាលកិច្ចឃុំ សង្កាត់ :

- ការតាមដាន និងវាយតម្លៃ អំពីការអនុវត្តការងាររបស់ឃុំ សង្កាត់ ពីសំណាក់អាជ្ញាធរថ្នាក់លើ និងប្រជាពលរដ្ឋមូលដ្ឋាន ។
- ការបំពេញទោតាមលក្ខខណ្ឌ និងតម្រូវការនៃកិច្ចចុះបញ្ជីកាន និងធ្វើរបាយការណ៍ដោយមេឃុំ ចៅសង្កាត់ និងក្រុមប្រឹក្សា ។

៥.៣. ការត្រួតពិនិត្យផ្ទៃក្នុង

ប្រព័ន្ធត្រួតពិនិត្យផ្ទៃក្នុង រួមមានច្បាប់ នីតិវិធី និងវិធានការដែលមានបំណង ដើម្បី :

- ការពារទ្រព្យសម្បត្តិរបស់ឃុំ សង្កាត់ពីការខ្វះខាត ការបន្លំ និងការប្រើប្រាស់ដោយគ្មានការអនុញ្ញាត (ច្បាប់ និងនីតិវិធីដែលគ្រប់គ្រងគំរោងថវិកា លទ្ធកម្ម ការទូទាត់ និងការគ្រប់គ្រងទ្រព្យសម្បត្តិ) ។
- លើកកម្ពស់ភាពត្រឹមត្រូវ និងអាចជឿជាក់បាន នៅក្នុងបញ្ជីគណនេយ្យ និងរបាយការណ៍ហិរញ្ញវត្ថុ (ច្បាប់ និងនីតិវិធីដែលទាក់ទងនឹងការចុះបញ្ជីគណនេយ្យ និងការធ្វើរបាយការណ៍ហិរញ្ញវត្ថុ) ។
- វាយតម្លៃអំពីប្រសិទ្ធភាពនៃប្រតិបត្តិការ ដែលនឹងសំរេចគោលដៅអភិវឌ្ឍន៍ឃុំ សង្កាត់ (ច្បាប់ និងតម្រូវការដែលមានទំនាក់ទំនងទៅនឹងផែនការអភិវឌ្ឍន៍ គំរោងថវិកា សកម្មភាពជាក់ស្តែង និងការតាមដានការបំពេញការងាររបស់ឃុំ សង្កាត់) ។

☞ យន្តការត្រួតពិនិត្យផ្ទៃក្នុង និងតម្រូវការនានា ត្រូវបានបង្កើតឡើងរួចជាស្រេច នៅក្នុងច្បាប់ និងនីតិវិធីគ្រប់គ្រងហិរញ្ញវត្ថុ និងរដ្ឋបាលឃុំ សង្កាត់ ដូចដែលបានឆ្លុះបញ្ចាំងតាមរយៈច្បាប់ អនុក្រឹត្យ ប្រកាស និងសេចក្តីណែនាំនានា ។

☞ ខាងក្រោមនេះ គឺជាឧទាហរណ៍ស្តីពីយន្តការត្រួតពិនិត្យផ្ទៃក្នុង ដែលប្រព័ន្ធហិរញ្ញវត្ថុតម្រូវអោយមានដើម្បីធានាថា ធនធានរបស់ឃុំ សង្កាត់ ត្រូវបានកំណត់ គ្រោងថវិកា និងប្រើប្រាស់ស្របតាមផ្លូវច្បាប់ និងមានប្រសិទ្ធភាព :

ក). ទាក់ទងនឹងចំណូល

- ចំណូលមូលដ្ឋាន ត្រូវបានប្រមូលពីប្រភពដែលបានចែងនៅក្នុងច្បាប់ ឬតាមសេចក្តីណែនាំ ។ គ្រប់ពេលនៃប្រមូល ត្រូវមានការបញ្ជាក់ទទួល ស្គាល់អោយបានត្រឹមត្រូវ (ដូចជាការចេញបង្កាន់ដៃដល់អ្នកបង់លុយ) និងត្រូវកត់ត្រាចូលក្នុងបញ្ជីគណនេយ្យ ។
- លុយដែលប្រមូលបានទាំងអស់ ដាច់ខាតត្រូវតែបង់ចូលទៅក្នុងគណនីរបស់ឃុំ សង្កាត់ នៅវត្តនាគារខេត្ត ក្រុង ដោយមិនអោយបាត់បង់ ។ ដូចនេះ លុយទាំងអស់នេះ មិនត្រូវបានអនុញ្ញាតអោយប្រើប្រាស់មុនបញ្ចូលទៅក្នុងគណនីឃុំ សង្កាត់ នៅវត្តនាគារខេត្ត ក្រុងឡើយ ។

ខ). ទាក់ទងនឹងលទ្ធកម្ម

- លទ្ធកម្មនៃគំរោងអភិវឌ្ឍន៍មូលដ្ឋាន ត្រូវបានអនុវត្តតាមរយៈការដេញថ្លៃប្រកួតប្រជែង និងមានតម្លាភាព ។
- កិច្ចសន្យាមួយដែលបានសរសេរជាលាយលក្ខណ៍អក្សរ ត្រូវកំណត់ពីការត្រួតពិនិត្យ និងសិទ្ធិរបស់ឃុំសង្កាត់ និងអ្នកម៉ៅការ (អ្នកទទួលការ) ។

គ). ទាក់ទងនឹងការដកសាច់ប្រាក់

- លុយរបស់ឃុំ សង្កាត់ដែលមាននៅក្នុងគណនីរតនាគារខេត្ត ក្រុង មិនអនុញ្ញាតអោយបើកចេញទេ លើកលែងតែការចំណាយដែលអនុលោមទៅតាមថវិកាដែលបានអនុម័តក្នុងថវិកាឃុំ សង្កាត់ និងស្របតាមនីតិវិធីដែលបានកំណត់ ។
- រតនាគារខេត្ត ក្រុង មិនអាចដំណើរការទូទាត់ណាមួយបានឡើយ ប្រសិនបើគ្មានការអនុម័តពីមេឃុំចៅសង្កាត់ជាមុន ។
- មិនត្រូវធ្វើការទូទាត់ណាមួយអោយទៅអ្នកផ្គត់ផ្គង់ ឬអ្នកម៉ៅការ ដោយគ្មានការបញ្ជាក់ថាទំនិញ ឬសំភារៈត្រូវបានប្រគល់-ទទួល ឬសេវាកម្មត្រូវបានផ្តល់ ឬការងារសាងសង់ត្រូវបានបញ្ចប់ ស្របតាមលក្ខខណ្ឌនៃកិច្ចសន្យា (ឬការបញ្ជាទិញ) ។
- គណនេយ្យករនៅរតនាគារខេត្ត ក្រុង ត្រូវបញ្ជាក់អំពីលទ្ធភាពមូលនិធិ នៅតាមខ្ទង់ថវិកានីមួយៗ អោយបានត្រឹមត្រូវ ។
- រាល់ការដកសាច់ប្រាក់ទាំងអស់ ត្រូវតែធ្វើឡើងតាមរយៈការទូទាត់ផ្ទាល់ ដោយរតនាគារខេត្ត ក្រុង លើកលែងតែក្នុងករណីបេឡាបុរេប្រទាន ។
- រាល់ការដកសាច់ប្រាក់ទាំងអស់ ត្រូវតែឆ្លុះបញ្ចាំងនៅក្នុងសៀវភៅគណនេយ្យអោយបានត្រឹមត្រូវ និងតាមពេលវេលាកំណត់ ។

ដូច្នេះដើម្បីធ្វើការត្រួតពិនិត្យផ្ទៃក្នុងអោយមានប្រសិទ្ធិភាពទាមទារអោយ :

- ១). គ្រប់បុគ្គល និងភ្នាក់ងារទាំងអស់ដែលពាក់ព័ន្ធនឹងការគ្រប់គ្រងហិរញ្ញវត្ថុឃុំ សង្កាត់ ត្រូវតែមាន និងយល់ដឹងអំពីតួនាទី និងការទទួលខុសត្រូវរបស់ខ្លួនយ៉ាងច្បាស់លាស់ ។
- ២). គ្រប់បុគ្គល និងភ្នាក់ងារទាំងអស់ដែលពាក់ព័ន្ធនឹងការគ្រប់គ្រងហិរញ្ញវត្ថុឃុំ សង្កាត់ ត្រូវតែគោរពតាមច្បាប់ និងលិខិតបទដ្ឋាននានា ហើយ ត្រូវថែរក្សាទំនាក់ទំនងសហប្រតិបត្តិការ ក្នុងការបំពេញតួនាទីរៀងៗខ្លួន ។
- ៣). ធនធានរបស់ឃុំ សង្កាត់ ត្រូវបានគ្រោង និងបញ្ចូលទៅតាមខ្ទង់ថវិកាប្រចាំឆ្នាំអោយបានត្រឹមត្រូវ ។
- ៤). ធនធានរបស់ឃុំ សង្កាត់ ត្រូវបានការពារ ដើម្បីកុំអោយមានការខ្ទះខ្ទាយ ការបាត់បង់ ឬប្រើប្រាស់

ដោយគ្មានការអនុញ្ញាត ។ នេះមានន័យថា ធនធានទាំងនេះ ត្រូវបានប្រើប្រាស់ដោយលក្ខណៈសន្សំសំចៃ និងមាន ប្រសិទ្ធិភាពបំផុត និងតាមវិធីដែលអាចសំរេចបាននូវគោលដៅអភិវឌ្ឍន៍របស់ឃុំ សង្កាត់ ។

៥). ប្រតិបត្តិការហិរញ្ញវត្ថុឃុំសង្កាត់ ត្រូវបានកត់ត្រាទុកយ៉ាងត្រឹមត្រូវ ហើយត្រូវបានបង្ហាញក្នុងរបាយការណ៍ ដែលអាចជឿជាក់បាន ត្រឹមត្រូវ និងតាមពេលវេលាកំណត់ ។

៥.៤. សវនកម្មឯករាជ្យ

៥.៤.១. សារៈប្រយោជន៍នៃសវនកម្មផ្ទៃក្រៅ

- អភិបាលកិច្ចមូលដ្ឋានល្អ មានន័យថាមន្ត្រីទាំងឡាយដែលទទួលខុសត្រូវ ក្នុងការចាត់ចែងលុយ សាធារណៈ ត្រូវប្រើប្រាស់លុយទាំងនេះ ប្រកបដោយការទទួលខុសត្រូវខ្ពស់បំផុត ។
- ដើម្បីធានាបាននូវតម្លាភាព និងគណនេយ្យភាព ក្នុងការប្រើប្រាស់ថវិការបស់ឃុំសង្កាត់ មេឃុំចៅសង្កាត់ ក្រុមប្រឹក្សាឃុំសង្កាត់ និងបុគ្គលិករដ្ឋបាលឃុំ សង្កាត់ ត្រូវចាត់ចែង និងប្រើប្រាស់ថវិកាឃុំសង្កាត់ ប្រកបដោយ ការទទួលបានត្រូវខ្ពស់បំផុត ។
- ដើម្បីធានាបាននូវតម្លាភាព និងគណនេយ្យភាពពេញលេញបំផុត ចាំបាច់ណាស់ត្រូវសវនកម្មផ្ទៃក្រៅ ។ សវនកម្មផ្ទៃក្រៅ គឺសំខាន់ណាស់ ដើម្បីអោយប្រជាជន និងអ្នកពាក់ព័ន្ធនានាជឿទុកចិត្តថា លុយសាធារណៈ ត្រូវបានចាត់ចែង និងប្រើប្រាស់យ៉ាងត្រឹមត្រូវទៅតាមគោលបំណង ។

៥.៤.២. គោលបំណងនៃសវនកម្ម

ការធ្វើសវនកម្មឯករាជ្យមានគោលបំណង ដើម្បី :

- ដើម្បីធានាថាព័ត៌មាននៅក្នុងរបាយការណ៍ហិរញ្ញវត្ថុ គឺពិតជាត្រឹមត្រូវ ។
- ដើម្បីវាយតម្លៃលើការអនុវត្តថវិកា គឺត្រូវបានអនុវត្តតាមនីតិវិធីត្រឹមត្រូវ ។
- ដើម្បីវាយតម្លៃលើលើនីតិវិធី និងប្រព័ន្ធគ្រប់គ្រងហិរញ្ញវត្ថុ គឺត្រឹមត្រូវ ។

៥.៤.៣. អាជ្ញាធរសវនកម្ម

- នៅក្នុងបទបញ្ជាគរបស់ច្បាប់ស្តីពីសវនកម្មអាជ្ញាធរសវនកម្មជាតិ ត្រូវទទួលខុសត្រូវក្នុងការអនុវត្ត សវនកម្មផ្ទៃក្រៅដល់ឃុំ សង្កាត់ ។
- មុននឹងបញ្ចប់របាយការណ៍សវនកម្ម សវនករ ត្រូវជំរាបជូន និងសួរយោបល់មេឃុំ ចៅសង្កាត់អំពី ការរកឃើញរបស់ក្រុមសវនករ ។ យោបល់របស់មេឃុំ ចៅសង្កាត់ ត្រូវបានកត់ត្រាចូលទៅរបាយការណ៍ សវនកម្មចុងក្រោយ ។

សវនករ ត្រូវធ្វើរបាយការណ៍សវនកម្មចុងក្រោយនេះជូន :

- អភិបាលខេត្ត ក្រុង
- ក្រុមប្រឹក្សាឃុំ សង្កាត់ដែលមានភារកិច្ចពាក់ព័ន្ធ
- ក្រសួងសេដ្ឋកិច្ច និង ហិរញ្ញវត្ថុ (នាយកដ្ឋានហិរញ្ញវត្ថុមូលដ្ឋាន)
- គណៈកម្មាធិការជាតិគាំទ្រឃុំ សង្កាត់
- ស្ថាប័នផ្សេងៗទៀត ដែលបានកំណត់ដោយអាជ្ញាធរសវនកម្មជាតិ ។

ត្រួតពិនិត្យជាប្រចាំ

គ្មានអំពើពុករលួយទេ